

UNIVERSITY OF SARGODHA

Office of the Registrar

F-243

Ref: SU/Acad/ 1032
December/01 /2020

Notification

The Academic Council in its meeting held on 18.06.2020 has approved the recommendations made by the Board of Faculty of Arts & Humanities in its meeting held on 04.06.2020. The Syndicate in its meeting held on 27.07.2020 has also endorsed the new scheme of studies / curriculum of BS (Persian) Semester System from session 2020.

Muhammad Farooq
Deputy Registrar (Acad)

11/12/2020

Distribution:

- Chairman, Department of Urdu & Oriental Languages
- Controller of Examinations
- Web-Developer *(for uploading on university web-site)*

C.C:

- Focal Person, Faculty of Arts & Humanities
- Deputy Registrar (Affiliation)
- Deputy Registrar (Registration)
- Secretary to the Vice-Chancellor
- P.A to Registrar

Curriculum of BS Persian 4 year

Sr. No.	Course Code	Title of Course	CH
Semester 01			
1	URCE-5101	English Compulsory (Grammar)	3
2	URCP-5106	Pakistan Studies	2
3	URCM-5101	Introduction to Mathematics	03
4	PERS-5101	Persian Grammar & Spoken Persian-I	03
5	PSYC-5101	Introduction to Psychology	03
6	ECON-5112	Introduction to Economics	03
7	SOCI-5101	General Sociology	03
Students have to opt two courses out of PSYC-5101, ECON-5112 and SOCI-5101 Total Credit Hours: 17			
Semester 02			
8	URCE-5102	English (Language Comprehension & Presentation Skills)	03
9	URCI-5105	Islamic Studies	02
10	STAT-5121	Introduction to Statistics	03
11	PERS-5102	Introduction to the Territories of Persian Language-I	03
12	PERS-5103	Philosophy	03
13	PERS-5104	Education	03
14	PERS-5105	History of Muslim Culture and Civilization	03
Students have to opt two courses out of URDU-5105, URDU-5106 and URDU-5118. Total Credit Hours: 17			
Semester 03			
15	URCE-5103	English (Academic Writing)	03
16	URCI-5109	Introduction to Information & Communication Technologies	03
17	PERS-5106	Rhetoric & Prosody	03
18	PERS-5107	History of Modern South Asia	03
19	PERS-5108	Political History of Pakistan	03
20	SOCI-6113	Cultural Anthropology	03
21	PERS-5109	Pakistani Languages: Punjabi	03
Students have to opt three courses out of URDU-5109, URDU-5110, SOCI-6113 and PERS-5113. Total Credit Hours: 18			
Semester 04			
22	URCE-5104	English (Introduction to English Literature)	03
23	PERS-5110	Introduction to the Territories of Persian language-II	03
24	PERS-5111	Persian Prose & Poetic Genres	03
25	PERS-5112	Natural Science	03
26	GEOG-5101	Fundamentals of Geography	03
27	PERS-5113	Ecology	03
28	PERS-5114	Arabic	03
Students have to opt three courses out of URDU-5114, GEOG-5101, URDU-5116 and. Total Credit Hours: 18			

Semester 05			
29	PERS-6120	Persian Grammar & Spoken Persian-II	03
30	PERS-6121	History of Persian Literature in Iran-I	03
31	PERS-6122	Classical Persian Prose in Iran-I	03
32	PERS-6123	Classical Persian Poetry in Iran-I	03
33	PERS-6124	Persian Literary Criticism-I	03
34	PERS-6125	Persian Literary Sources-I	03
Total Credit Hours: 18			
Semester 06			
35	PERS-6126	Persian Grammar & Spoken Persian-II	03
36	PERS-6127	History of Persian Literature in Iran-II	03
37	PERS-6128	Classical Persian Prose in Iran-II	03
38	PERS-6129	Classical Persian Poetry in Iran-II	03
39	PERS-6130	Persian Literary Criticism-II	03
40	PERS-6131	History of Persian Literature in Sub-Continent	03
Total Credit Hours: 18			
Semester 07			
41	PERS-6132	Persian Grammar & Spoken Persian-III	03
42	PERS-6133	Classical Persian Prose in Sub-Continent	03
43	PERS-6134	Classical Persian Poetry in Sub-Continent	03
44	PERSI-6135	History of Persian Literature in Iran-III	03
45	PERS-6136	Iqbal Studies	03
46	PERS-6137	Persian Manuscript Studies	03
47	PERS-6138	Mysticism & Mystical Literature	03
48	PERS-6139	Comparative Studies of Persian, Urdu and Punjab	03
Students have to opt one courses out of PERS-6137, PERS-6138, PERS-6139.			
Total Credit Hours: 18			
Semester 08			
49	PERS-6140	Creative Writing	03
50	PERS-6141	Modern Persian Texts	03
51	PERS-6142	Persian Research Methodology	03
52	PERS-6143	Thesis / History of Persian Language	03
53	PERS-6144	Persian Literary Sources-II	03
54	PERS-6145	Persian Research Centers	03
55	PERS-6146	Persian Folk Literature	03
56	PERS-6147	Persian Calligraphy	03
Students have to opt one courses out of PERS-6145, PERS-6146, PERS-6147.			
Total Credit Hours: 18			

**UNIVERSITY OF SARGODHA
SARGODHA**

**Curriculum of BS Persian
Semester System**

بخش اردو و زبانهای خاورشناسی، دانشگاه سرگودھا،
سرگودھا

**Department of Urdu & Oriental Languages
UNIVERSITY OF SARGODHA
SARGODHA**

Summary for Credit Hours for BS Persian

خلاصه واحدهای درسی برای کارشناسی فارسی

First Semester

نیمه اول سال تحصیلی

Course Code کد درس	Course Title عنوان درس	Credit Hours واحدهای درسی
URCE-5101	English-I (Grammar) انگلیسی-I (دستور)	3(3-0)
URCP-5106	Pakistan Studies پاکستان شناسی	2(2-0)
URCM-5101	Introduction to Mathathematics درآمدی بر ریاضی	3(3-0)
PERS-5101	Persian Grammar & Spoken Persian-I دستور زبان فارسی و فارسی گفتاری-I	3(3-0)

Elective Courses دروس انتخابی

PSYC-5101	Introduction to Psychology درآمدی بر روانشناسی	3(3-0)
ECON-5112	Introduction to Economics درآمدی بر اقتصاد	3(3-0)
SOCI-5101	General Sociology جامعه شناسی عمومی	3(3-0)

یاد داشت: دانشجویان باید از میان کد دروس انتخابی PSYC-5101، ECON-5112 و SOCI-5101 دو را انتخاب کنند

Note: Students have to opt two courses out of PSYC-5101, ECON-5112 and SOCI-5101

Total credit hours 17

جمعا ۱۷ واحد درسی

Chairman
Department of Urdu
& Oriental Languages
University of Sargodha

Summary for Credit Hours for BS Persian

خلاصه واحدهای درسی برای کارشناسی فارسی

Second Semester

نیمه دوم سال تحصیلی

Course Code کد درس	Course Title عنوان درس	Credit Hours واحد های درسی
URCE-5102	English-II (Language Comprehension and Presentation Skills) انگلیسی-II (درک زبان و مهارتهای سخنرانی)	3(3-0)
URCI-5105	Islamic Studies مطالعات اسلامی	2(2-0)
STAT-5121	Introduction to Statistics درآمدی بر آمارشناسی	3(3-0)
PERS-5102	Introduction to the Territories of Persian Language-I درآمدی بر قلمروهای زبان فارسی-I	3(3-0)

Elective Courses دروس انتخابی

PERS-5103	Philosophy فلسفه	3(3-0)
EDUC-5001	Introduction to Education درآمدی بر آموزش و پرورش	3(3-0)
PERS-5104	History of Muslim Culture and Civilization تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	3(3-0)
URCC-5110	Citizenship Education and Community Engagement آموزش و پرورش شیروندی و کارداری جامعه	3(1+2)

یاد داشت: دانشجویان باید از میان کد دروس انتخابی PERS-5103، EDUC-5001 و PERS-5104 دو را انتخاب کنند

URCC-5110 درس غیر واحدی است

Note: Students have to opt two courses out of PERS-5103, EDUC-5001 and PERS-5104

URCC-5110 is a non credit course

Total credit hours 17

جمعاً 17 واحد درسی

Chairman
Department of Urdu
& Oriental Languages
University of Sargodha

Summary for Credit Hours for BS Persian

خلاصہ واحدهای درسی برای کارشناسی فارسی

Third Semester

نیمه سوم سال تحصیلی

Course Code کد درس	Course Title عنوان درس	Credit Hours واحد های درسی
URCE-5103	English-III (Academic Writing) انگلیسی-III (انشاء نویسی دانشگاهی)	3(3-0)
URCI-5109	Introduction to Information & Communication Technologies درآمدی بر فن آوری اطلاع و رسانگری	3(3-0)
PERS-5105	Rhetoric & Prosody معانی و بیان	3(3-0)

Elective Courses   دروس انتخابی

PERS-5106	History of Modern South Asia تاریخ آسیای جنوبی نوین	3(3-0)
PERS-5107	Political History of Pakistan تاریخ سیاسی پاکستان	3(3-0)
SOCI-6113	Cultural Anthropology مردم شناسی فرهنگی	3(3-0)
PERS-5108	Pakistani Languages: Punjabi زبانهای پاکستانی: پنجابی	3(3-0)

یاد داشت: دانشجویان باید از میان کد دروس انتخابی PERS-5106، PERS-5107، SOCI-6113 و PERS-5108 سه را انتخاب کنند

Note: Students have to opt three courses out of PERS-5106, PERS-5107, SOCI-6113 and PERS-5108

Total credit hours 18

جمعاً ۱۸ واحد درسی

Chairman
Department of Urdu
& Oriental Languages
University of Sargodha

Summary for Credit Hours for BS Persian

خلاصه واحدهای درسی برای کارشناسی فارسی

Fourth Semester

نیمه چهارم سال تحصیلی

Course Code کد درس	Course Title عنوان درس	Credit Hours واحد های درسی
URCE-5104	Introduction to English Literature درآمدی بر ادبیات انگلیسی	3(3-0)
PERS-5109	Introduction to the Territories of Persian Language –II درآمدی بر قلمروهای زبان فارسی- II	3(3-0)
PERS-5110	Persian Prose & Poetic Genres اصناف نثر و نظم فارسی	3(3-0)

Elective Courses   دروس انتخابی

PERS-5111	Natural Science علوم طبیعی	3(3-0)
GEOG-5101	Fundamentals of Geography مبانی جغرافیه	3(3-0)
PERS-5112	Ecology محیط شناسی	3(3-0)
PERS-5113	The Introduction to Basic Arabic Grammar درآمدی بر دستور زبان اساسی عربی	3(3-0)

یاد داشت: دانشجویان باید از میان کد دروس انتخابی PERS-5111، GEOG-5101، PERS-5112 و PERS-5113 سه را انتخاب کنند

Note: Students have to opt three courses out of PERS-5111, GEOG-5101, PERS-5112 and PERS-5113

Total credit hours 13

جمعاً ۱۳ واحد درسی

Chairman
Department of Urdu
& Oriental Languages
University of Sargodha

Summary for Credit Hours for BS Persian

خلاصہ واحدهای درسی برای کارشناسی فارسی

Fifth Semester

نیمه پنجم سال تحصیلی

Course Code کد درس	Course Title عنوان درس	Credit Hours واحد های درسی
PERS-6120	Persian Grammar & Spoken Persian-II دستور زبان فارسی و فارسی گفتاری-II	3(3-0)
PERS-6121	History of Persian Literature in Iran-I تاریخ ادبیات فارسی در ایران-I	3(3-0)
PERS-6122	Classical Persian Prose in Iran-I نثر کلاسیک فارسی ایران-I	3(3-0)
PERS-6123	Classical Persian Poetry in Iran-I شعر کلاسیک فارسی در ایران-I	3(3-0)
PERS-6124	Persian Literary Criticism-I نقد ادبی فارسی-I	3(3-0)
PERS-6125	Persian Literary Sources- I مرجع شناسی فارسی - I	3(3-0)

Total credit hours 18

جمعاً ۱۸ واحد درسی

Chairman
Department of Urdu
& Oriental Languages
University of Sargodha

Summary for Credit Hours for BS Persian

خلاصه واحدهای درسی برای کارشناسی فارسی

Sixth Semester

نیمه ششم سال تحصیلی

Course Code کد درس	Course Title عنوان درس	Credit Hours واحد های درسی
PERS-6126	Persian Grammar & Spoken Persian-III دستور زبان فارسی و فارسی گفتاری-III	3(3-0)
PERS-6127	History of Persian Literature in Iran-II تاریخ ادبیات فارسی در ایران-II	3(3-0)
PERS-6128	Classical Persian Prose in Iran-II نثر کلاسیک فارسی در ایران-II	3(3-0)
PERS-6129	Classical Persian Poetry in Iran-II شعر کلاسیک فارسی در ایران-II	3(3-0)
PERS-6130	Persian Literary Criticism-II نقد ادبی فارسی-II	3(3-0)
PERS-6131	History of Persian Literature in Sub-Continent تاریخ ادبیات فارسی در شبه قاره	3(3-0)

Total credit hours 18

جمعاً ۱۸ واحد درس

Chairman
Department of Urdu
& Oriental Languages
University of Sargodha

Summary for Credit Hours for BS Persian

خلاصه واحدهای درسی برای کارشناسی فارسی

Seventh Semester

نیمه هفتم سال تحصیلی

Course Code کد درس	Course Title عنوان درس	Credit Hours واحد های درسی
PERS-6132	Persian Grammar & Spoken Persian-IV دستور زبان فارسی و فارسی گفتاری-IV	3(3-0)
PERS-6133	Classical Persian Prose in Sub-Continent نثر کلاسیک فارسی در شبه قاره	3(3-0)
PERS-6134	Classical Persian Poetry in Sub-Continent شعر کلاسیک فارسی در شبه قاره	3(3-0)
PERS-6135	History of Persian Literature in Iran-III تاریخ ادبیات فارسی در ایران-III	3(3-0)
PERS-6136	Iqbal Studies اقبال شناسی	3(3-0)

Elective Courses

دروس انتخابی

PERS-6137	Persian Manuscript Studies نسخه شناسی فارسی	3(3-0)
PERS-6138	Mysticism and Mystical Literature ادبیات عرفان و تصوف	3(3-0)
PERS-6139	Comparative Studies of Persian, Urdu and Punjabi بررسی تطبیقی فارسی، اردو و پنجابی	3(3-0)

یاد داشت: دانشجویان باید از میان کد دروس انتخابی PERS-6137 ، PERS-6138 و PERS-6139 یکی را انتخاب کنند

Note: Students have to opt one course out of PERS-6137, PERS-6138 and PERS-6139

Total credit hours 18

جمعاً ۱۸ واحد درسی

Chairman
Department of Urdu
& Oriental Languages
University of Sargodha

Summary for Credit Hours for BS Persian

خلاصه واحدهای درسی برای کارشناسی فارسی

Eighth Semester

نیمه هشتم سال تحصیلی

Course Code کد درس	Course Title عنوان درس	Credit Hours واحد های درسی
PERS-6140	Creative Writing انشاء	3(3-0)
PERS-6141	Modern Persian Texts متون معاصر فارسی	3(3-0)
PERS-6142	Persian Research Methodology روش تحقیق در ادبیات فارسی	3(3-0)
PERS-6143	Thesis/History of Persian Language پایان نامه/ تاریخ زبان فارسی	3(3-0)
PERS-6144	Persian Literary Sources-II مرجع شناسی فارسی . II	3(3-0)

Elective Courses دروس انتخابی

PERS-6145	Persian Research Centers مراکز تحقیقات فارسی	3(3-0)
PERS-6146	Persian Folk Literature ادبیات فولکلوری عامیانه فارسی	3(3-0)
PERS-6147	Persian Calligraphy خوشنویسی فارسی	3(3-0)

یاد داشت: دانشجویان باید از میان کد دروس انتخابی PERS-6145، PERS-6146 و PERS-6147 یکی را انتخاب کنند

Note: Students have to opt one course out of PERS-6145, PERS-6146 and PERS-6147

Total credit hours 18

جمعاً ۱۸ واحد درسی

Total credit hours 142

جمعاً ۱۴۲ واحد درسی

Chancellor
Department of Urdu
& Oriental Languages
University of Sargodha

BS Persian First Semester

Course Title	:	Persian Grammar & Spoken Persian-I
Course Code	:	PERS-5101
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

دستور زبان فارسی و فارسی گفتاری-I

Course Objectives:

اهداف درسی

- . آشنایی با ارکان جمله
- . آشنایی با مصادر
- . درک افعال ساده

. کسب مهارت گفت و شنید فارسی

Course Outcomes:

نتایج درسی

بعد از مطالعه این درس دانشجویی تواند

. ارکان جمله را بفهمد

. افعال ساده فارسی را درک کند

. جمله های کوتاه فارسی بسازد، بشنود و بگوید

Course Description:

سر فصل

. معرفی:

. جمله

. ارکان جمله

. مصدر

. تعریف، ساخت، شناخت و کاربرد:

فعل ماضی ساده، ماضی نقلی، ماضی استمراری، ماضی نقلی مستمر، ماضی بعید (دور)، ماضی ابعید (دورتر)، ماضی التزامی، ماضی مستمر (ملموس)، ماضی ملموس نقلی، فعل های مضارع، مستقبل، فعل امر، دعا

Reference Material :

منابع جنبی

۱. دستور زبان فارسی (۱.۲)، دکتر حسن انوری، دکتر حسن احمدی گیوی، انتشارات فاطمی، تهران ۱۳۴۱ ش
۲. دستور زبان فارسی، دکتر پرویز ناقل خانلری، انتشارات توس، تهران، ۱۳۴۳ ش
۳. دستور زبان فارسی پنج استاد، عبدالعظیم قریب و دیگران، تهران، ۱۳۵۰ ش
۴. دستور سوئمنده، دکتر علی مرزبان راد، تهران، ۱۳۶۸ ش
۵. جدید فارسی گرانمر، محمد نذیر رانجها، لاهور، ۱۹۸۹ م
۶. دستور زبان فارسی، دکتر طلعت بصارتی، تهران، ۱۳۳۸ ش
۷. فارسی امروز، خواجه عبدالحمید عرفانی، اردو بازار، لاهور، ۱۹۵۶ م
۸. خود آمو فارسی (۱.۲)، پروفیسور رازی، اردو بازار، لاهور، (بی تا)
۹. آموزگار فارسی، حضور احمد سنیم، حیدرآباد، ۱۹۴۳ م
۱۰. آموزش زبان فارسی، دکتر یدالله شرد، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران، ۱۳۶۸ ش

 Chairman
 Department of Urdu
 & Oriental Languages
 University of Sargodha

**BS Persian
Second Semester**

Course Title : Introduction to the Territories of Persian Language -I
Course Code : PERS-5102
Credit Hours : 3(3-0)
Total Marks : 100

درآمدی بر قلمروی های زبان فارسی- I

Course Objectives:

اهداف درسی

. آشنایی با اوضاع سیاسی، جغرافیای ایران از آغاز تا خوارزمشاهیان.
. آشنایی با احوال اجتماعی و دینی ایران در زمان مزبور.

Course Outcomes:

نتایج درسی

پس از مطالعه درس دانشجو می تواند
. با گذشته ایران تا خوارزمشاهیان آشنایی بدست بیاورد.
. تحول اوضاع سیاسی، جغرافیایی، اجتماعی و دینی ایران را بفهمد.

Course Description:

سر فصل

. آشنایی با احوال سیاسی، جغرافیایی، مذهبی، معاشی، فرهنگی و هنری ایران قبل از اسلام در قلمروهای زیر
. مادیان
. هخامنشیان
. سلوکیان
. اشکانیان
. ساسانیان
. آشنایی با احوال سیاسی، جغرافیایی، مذهبی، معاشی، فرهنگی و هنری ایران بعد از اسلام در قلمرو های زیر
. طاهریان
. صفاریان
. سامانیان
. غزنویان
. سلجوقیان
. خوارزمشاهیان

Reference Material :

منابع جنبی

۱. فرهنگ فارسی، محمد معین، انتشارات امیر کبیر، تهران، ۱۳۴۱ ش
۲. دایرة المعارف بزرگ اسلامی(۱۰۱۶)، زیر نظر کاظم موسوی بجنوردی، مرکز دائرةالمعارف بزرگ اسلامی، تهران، ۱۳۶۴ ش
۳. دائرةالمعارف فارسی(۱۰۲)، به سرپرستی غلامحسین مصاحب، امیر کبیر، تهران، ۱۳۸۰ ش
۴. دانشنامه جهان اسلام، زیر نظر سید مصطفی میر سلیم، تهران، ۱۳۴۵ ش
۵. لغت نامه دهخدا (۱۰۱۵)، دهخدا، علی اکبر، انتشارات سازمان لغت نامه دهخدا، تهران، ۱۳۶۰ ش
۶. اردو دائرة معارف اسلامی(۱-۲۲)، دانشگاه پنجاب، لاهور، ۱۹۶۳ م
۷. تاریخ کامل ایران، عبدالله رازی، تصحیح کاظم زاده ایرانشهر، اقبال، ۱۳۳۴ ش

Chairman
Department of Urdu
& Oriental Languages
University of Sargodha

**BS Persian
Third Semester**

Course Title	:	Rhetoric and Prosody
Course Code	:	PERS-5105
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

معانی و بیان

Course Objectives:

اهداف درسی

. آشنایی با تعریف و انواع علم معانی، بیان و بدیع
. درک کاربرد صنایع ادبی در نثر و نظم فارسی

Course Outcomes:

نتایج درسی

بعد از تکمیل درس از دانشجو انتظار می رود که
. پدیده های علم معانی، بیان و بدیع را بفهمد.
. بتواند در شعر و نثر فارسی صناعات ادبی را مشخص بکند.

Course Description:

سر فصل

. تعریف علم معانی
. معرفی و کاربرد انواع علم معانی
. اسناد خبری (خبر، مسند الیه، مسند)

. قصر

. انشا

. وصل و فصل

. ایجاز

. اطناب و مساوات

. تعریف علم بیان

. معرفی و کاربرد انواع علم بیان

. تشبیه

. استعاره

. مجاز

. کنایه

. تعریف علم بدیع

. معرفی و کاربرد انواع علم بدیع

. مراعات النظیر

. حسن تعلیل

. لف و نشر

. تلمیح

. تضاد

. ایهام

. تجنیس

. اغراق

Reference Material :

منابع چینی

۱. معانی و بیان، جلال الدین هسائی، به کوشش ماهدخت بتوهمایی، تهران، ۱۳۴۳ش
۲. معانی و بیان، دکتر جلیل تجلیل، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۹ش
۳. معانی و بیان، غلامحسین آهنی، مدرسه عالی ادبیات و زبان های خارجی، ۱۳۵۴ش
۴. معانی و بیان، دکتر سیروش شمیسا، تهران، ۱۳۴۵ش
۵. بدیع، دکتر محمد فشارکی، دانشگاه پیام نور، ۱۳۶۹ش
۶. زیبا شناسی سخن پارسی (۳) بدیع، دکتر میر جلال الدین کزازی، نشر مرکز، ۱۳۶۸ش
۷. واژه نامه هنر شاعری، میمنت میر صادقی، انتشارات میناز، تهران، ۱۳۴۳ش

Chairman
Department of Urdu
& Oriental Languages
University of Sargodha

BS Persian Fourth Semester

Course Title : Introduction to the Territories of Persian Language -II
Course Code : PERS-5109
Credit Hours : 3(3-0)
Total Marks : 100

درآمدی بر قلمروهای زبان فارسی- II

Course Objectives:

اهداف درسی
 . آشنایی با اوضاع سیاسی، جغرافیایی، اجتماعی و دینی ایران از تیموریان تا انقلاب اسلامی ایران -
 . آشنایی با احوال سیاسی، جغرافیایی، اجتماعی و دینی شبه قاره از غزنویان تا انگلیسیها.

Course Outcomes:

نتایج درسی
 پس از مطالعه درس دانشجو می تواند
 . تحول اوضاع سیاسی، جغرافیایی، اجتماعی و دینی ایران را بفهمد.
 . با تحول اوضاع سیاسی، جغرافیایی، اجتماعی و دینی شبه قاره از غزنویان تا انگلیسیها آشنایی بدست بیاورد.

Course Description:

سر فصل
 . آشنایی با احوال سیاسی، جغرافیایی، مذهبی، معاشی، فرهنگی و هنری ایران در قلمروهای های زیر
 . ایلخانیان
 . تیموریان
 . صفویان
 . افشاریان
 . زندیان
 . قاجاریان
 . پهلوی
 . انقلاب اسلامی ایران
 . آشنایی با احوال سیاسی، جغرافیایی، مذهبی، معاشی، فرهنگی و هنری شبه قاره در قلمروهای های زیر
 . غزنویان
 . سلاطین دهلی
 . تیموریان
 . انگلیسیها

Reference Material :

- منابع جنبی
 ۱. فرهنگ فارسی ، محمد معین، انتشارات امیر کبیر، تهران، ۱۳۴۱ ش
 ۲. دایرةالمعارف بزرگ اسلامی (۱۰۱۶)، زیر نظر کاظم موسوی بجنوردی، مرکز دائرةالمعارف بزرگ اسلامی. تهران، ۱۳۶۴ ش
 ۳. دائرةالمعارف فارسی (۱۰۲)، به سرپرستی غلامحسین مصاحب، امیر کبیر، تهران، ۱۳۸۰ ش
 ۴. دانشنامه جهان اسلام ، (ج ۲، ب)، نهاوندی، یاقی، زیر نظر سید مصطفی میر سلیم ، تهران ، ۱۳۴۵ ش
 ۵. لغت نامه دهخدا (۱۰۲۰)، دهخدا، علی اکبر، انتشارات سازمان لغت نامه دهخدا ، تهران ، ۱۳۶۰ ش
 ۶. اردو دائرة معارف اسلامی (۱-۲۲)، دانشگاه پنجاب، لاهور، ۱۹۶۲ م
 ۷. تاریخ کامل ایران، عبدالله رازی، تصحیح کاظم زاده ایرانشهر، اقبال، ۱۳۳۴ ش

 Chairman
 Department of Urdu
 & Oriental Languages
 University of Sargodha

BS Persian Fourth Semester

Course Title	:	Persian Prose & Poetic Genres
Course Code	:	PERS-5110
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

اصناف نثر و نظم فارسی

Course Objectives:

اهداف درسی

- . آشنایی با تعریف و تحول اصناف نثر از نظر هیئت
- . آشنایی با تعریف و تحول اصناف نثر از نظر موضوع
- . آشنایی با تعریف و تحول اصناف شعر از نظر هیئت
- . آشنایی با تعریف و تحول اصناف شعر از جنبه موضوع

Course Outcomes:

نتایج درسی

- بعد از گذراندن درس دانشجو می تواند
- . اصناف ادبی نثر و نظم فارسی را درک کند.
- . درباب تحول اصناف ادبی نظم و نثر فارسی اطلاعات کافی بدست بیاورد.

Course Description:

سر فصل

- . معرفی و تحول اصناف نثر از لحاظ هیئت:
- قصه، افسانه، داستان (بلند و کوتاه)، حکایت، لطیفه، مقاله، مکتوب، زندگی نامه، نمایشنامه و فیلمنامه.
- . معرفی و تحول اصناف نثر از لحاظ موضوع:
- آثار حماسی، آثار غنایی، آثار تاریخی، آثار دینی، آثار عرفانی، آثار اخلاقی، آثار علمی و فلسفی.
- . معرفی و تحول اصناف شعر از لحاظ هیئت:
- قصیده، غزل، مثنوی، رباعی، قطعه، فرد، دوبیتی، مده، مطف، ترجیع بند، ترکیب بند، چهارپاره، شعر آزاد، شعر سپید
- . معرفی و تحول اصناف نثر از لحاظ هیئت:
- شعر حماسی، شعر غنایی، شعر مدحی، شعر تعلیمی، شعر دینی، شعر انتقادی، مرثیه، شعر وصفی، شعر فصیحی، مناظرات، شعر عامیانه و محلی

Reference Material :

منابع جنبی

۱. نقد ادبی، عبدالحسین زرین کوب، انتشارات امیر کبیر، تهران، ۱۳۵۴ ش
۲. صور خیال در شعر فارسی، محمد رضا شفیعی کدکنی، انتشارات آگاه، تهران، ۱۳۷۸ ش
۳. موسیقی شعر، کدکنی، محمد رضا شفیعی کدکنی، انتشارات آگاه، تهران، ۱۳۷۶ ش
۴. انواع ادبی، حسین رزمجو، آستان قدس رضوی، مشهد، ۱۳۷۶ ش
۵. انواع ادبی، بیروس شمیسا، دانشگاه پیام نور، تهران ۱۳۸۱ ش
۶. واژه نامه هنر شاعری، میمنت میر صالحی، میناز، تهران، ۱۳۷۳ ش

Chairman
Department of Urdu
& Oriental Languages
University of Sargodha

BS Persian Fifth Semester

Course Title	:	Persian Grammar & Spoken Persian -II
Course Code	:	PERS-6120
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

دستور زبان فارسی و فارسی گفتاری-II

Course Objectives:

اهداف درسی

- آشنایی و کاربرد انواع فعل
- آشنایی و کاربرد انواع اسم
- آشنایی و کاربرد انواع ضمیر

Course Outcomes:

نتایج درسی

- بعد از مطالعه این درس دانشجو می تواند
- انواع فعل را درک کند و به گفتاری و نوشتاری به کار برد
- انواع اسم را درک کند و به گفتاری و نوشتاری به کار برد
- انواع ضمیر بفهمد و به گفتاری و نوشتاری به کار برد

Course Description:

سر فصل

- انواع فعل (لازم- متعدی، معلوم – مجهول، تام – اسنادی، کامل و ناقص)
- انواع اسم
- انواع ضمیر

Reference Material :

منابع جنبی

۱. دستور زبان فارسی (۱-۲)، دکتر حسن انوری، دکتر حسن احمدی گیوی، انتشارات فاطمی، تهران ۱۳۴۱ ش
۲. دستور زبان فارسی، دکتر پرویز ناتل خانلری، انتشارات توس، تهران، ۱۳۴۳ ش
۳. دستور زبان فارسی پنج استاد، عبدالعظیم قریب و دیگران، تهران، ۱۳۵۰ ش
۴. دستور سوئمنده، دکتر علی مرزبان راد، تهران، ۱۳۶۸ ش
۵. جنید فارسی گرانمر، محمد نذیر رانجیها، لاهور، ۱۹۸۹ م
۶. دستور زبان فارسی، دکتر طلعت بصری، تهران، ۱۳۳۸ ش
۷. فارسی امروز، خواجه عبدالحمید عرفانی، اردو بازار، لاهور، ۱۹۵۶ م
۸. خود آمو فارسی (۱-۲)، پروفیسور رازی، اردو بازار، لاهور، (بی تا)
۹. آسوزگار فارسی، حضور احمد سلیم، حیدرآباد، ۱۹۴۳ م
۱۰. آموزش زبان فارسی، دکتر یدالله ثمره، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران، ۱۳۶۸ ش

Chairman
Department of Urdu
& Oriental Languages
University of Sargodha

BS Persian Fifth Semester

Course Title	:	History of Persian Literature in Iran-I
Course Code	:	PERS-6121
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

تاریخ ادبیات فارسی در ایران- I

Course Objectives:

اهداف درسی

- . آشنایی با تاریخ ادبیات فارسی در ایران از آغاز تا خوارزمشاهیان.
- . آشنایی با تحول نظم و نثر فارسی در زمان مزبور.

Course Outcomes:

نتایج درسی

- پس از گذراندن این درس دانشجو می تواند:
- . تاریخ ادبیات فارسی در ایران از آغاز تا خوارزمشاهیان را درک کند.
- . تحول نظم و نثر در این زمان بفهمد.

Course Description:

سر فصل

تاریخ ادبیات فارسی در ایران در دوره های زیر:

. طاهریان

. صفاریان

. سامانیان

. غزنویان

. سلجوقیان

. خوارزمشاهیان

Reference Material :

منابع جنبی

۱. تاریخ ادبیات در ایران (۵-۱)، دکتر ذبیح الله صفا، انتشارات فردوس، تهران، ۱۳۶۲ ش
۲. ادب نامه ایران، مرزا مقبول بیگ بدخشانی، یونیورسیتی یک ایجنسی، لاهور، ۱۹۵۸ م
۳. ایرانی ادب، دکتر ظهورالدین احمد، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، اسلام آباد، ۱۹۹۶ م
۴. تاریخ ادبیات ایران، دکتر رضا زاده شفق، تهران، ۱۳۲۲ ش
۵. شعر العجم (۵-۱)، شبلی نعمانی، معارف پریس، اعظم گره، ۱۳۲۵ ق
۶. ایرانی ادب، ظهورالدین احمد، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، اسلام آباد، ۱۹۹۶ م
۷. تاریخ مختصر ادبیات ایران، جلال الدین همایی، انتشارات نشر هما، تهران، ۱۳۷۳ ش

Chairman
Department of Urdu
& Persian Languages
University of Sargodha

BS Persian Fifth Semester

Course Title	:	Classical Persian Prose in Iran-I
Course Code	:	PERS-6122
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

نثر کلاسیک فارسی در ایران- I

Course Objectives:

اهداف درسی

. درک متون نثر کلاسیک فارسی در ایران از آغاز تا خوارزمشاهیان.
. آشنایی با احوال، آثار و ویژگیهای نثر نگاران بند: آوازه ایران در دوره های مزبور.

Course Outcomes:

نتایج درسی

پس از گذراندن این درس دانشجو می تواند:
. متون نثر کلاسیک فارسی در ایران از آغاز تا خوارزمشاهیان را درک کند.
. نثر نگاران برجسته این زمان را بشناسد.
. جایگاه نثر نگاران مزبور در ادبیات فارسی بسنجد.

Course Description:

سر فصل

انتخاب متون:

. سیاست نامه: "چاره نیست پادشاه را ... از بیم عقوبت"
. سفرنامه ناصر خسرو: "لوازدهم محرم سنه ثمان و ... بقال منم"
. زادالمسافرین: "و ما گوئیم که موجودات عالم ... و دیگری روحانی"
. چهار مقاله: "اما شاعر باید که سلیم الفطره ... معاشرت خوشروی"
. کلیله و دمنه: "گویند: دزدی شبی به خانه توانگری ... مبالغت بیشتر کن"
. قابوس نامه: "ای پسر! سخن گوی باش ... امیر ابوالاسوار افتاد"
. تاریخ طبری: "گویند طهماسب در ایام پادشاهی ... امن اقامت گرفت"
. راحة الصدور: "بتاریخ ذی الحجة سنه خمس و خمسين ... عمرش سی و چهار سال بود"
. کیمیای سعادت: "اگر خواهی که خود را بشناسی ... چشم ظاهر نتوان دید"
. احوال، آثار و جایگاه نثر نگاران:
نظام الملک طوسی، ناصر خسرو قبادیانی، نظامی عروضی سمرقندی، عنصرالمعالی کیکاوس، محمد بن جریر طبری، محمد بن علی الراوندی، ابوحامد محمد غزالی

Reference Material :

منابع جنبی

۱. ادب نامه ایران، مرزا مقبول بیگ بدخشانی، یونیورسیتی بک ایجنسی، لاهور، ۱۹۵۸م
۲. ایرانی ادب، ظهورالدین احمد، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، اسلام آباد، ۱۹۹۶م
۳. تاریخ ادبیات ایران، رضا زاده شفق، تهران، ۱۳۲۲ ش
۴. تاریخ ادبیات در ایران (۱.۵)، ذبیح الله صفا، انتشارات فردوس، تهران، ۱۳۶۳ ش
۵. تاریخ بیهقی، بیهقی ابوالفضل، تصحیح منوچهر، تهران، انتشارات هیرمند، ۱۳۸۰ ش
۶. تاریخ طبری، محمد بن جریر طبری، تصحیح ابوالقاسم پاینده، انتشارات اساطیر، تهران، ۱۳۶۲ ش
۷. راحة الصدور و آیه السرور در تاریخ آل سلجوق، محمد بن علی الراوندی، تصحیح محمد اقبال، مطبعه بریل، لیدن، ۱۹۲۱م
۸. چهار مقاله، نظامی عروضی سمرقندی، تصحیح محمد معین، انتشارات ارمغان، تهران، ۱۳۲۱ ش
۹. سفرنامه ابو معین حسیدالدین ناصر بن خسرو قبادیانی مروزی، تصحیح محمد دبیر سیاقی، انتشارات کتابفروشی زوار، تهران، ۱۳۳۵ ش
۱۰. سیاست نامه، نظام الملک طوسی، تصحیح مرتضی مدرس چهاردهی، انتشارات کتابفروشی زوار، تهران، ۱۳۲۲ ش
۱۱. قابوس نامه، عنصرالمعالی کیکاوس، تصحیح بنوی امین عبدالمجید، ابن سینا، تهران، ۱۳۳۵ ش
۱۲. کتاب زادالمسافرین، حکیم ناصر خسرو، تصحیح محمد بذل الرحمن، انتشارات کاویانی، برلین، ۱۳۳۱ ش
۱۳. کلیله و دمنه، ترجمه ابوالمعالی نصرالله، تصحیح حسن زاده آملی، مؤسسه بوستان کتاب، قم، ۱۳۸۹ ش
۱۴. کیمیای سعادت (ج ۱)، غزالی ابوحامد محمد، تصحیح حسین خدیوچ، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، تهران، ۱۳۵۲ ش

Chairman
Department of Urdu
& Oriental Languages
University of Sargodha

BS Persian Fifth Semester

Course Title	:	Classical Persian Poetry in Iran-I
Course Code	:	PERS-6123
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

شعر کلاسیک فارسی در ایران-I

Course Objectives:

اهداف درسی

- درک متون شعر کلاسیک فارسی در ایران از آغاز تا خوارزمشاهیان.
- آشنایی با احوال، آثار و ویژگیهای سخن شناسان بلند آوازه ایران در دوره های مزبور.

Course Outcomes:

نتایج درسی

- پس از گذراندن این درس دانشجو می تواند:
- متون شعر کلاسیک فارسی در ایران از آغاز تا خوارزمشاهیان را درک کند.
- سخن شناسان برجسته این زمان را بشناسد.
- جایگاه شاعران مزبور در ادبیات فارسی بسنجد.

Course Description:

سر فصل

انتخاب متون:

- رودکی: از "بوی جوی مولیان آید همی" تا "گر به گنج اندر زیان آید همی"
- فرخی سیستانی: از "مرحبا ای بلخ بامی همزه باد بهار" تا "باد گردد مشکبوی و ابر مروارید بار"
- فردوسی: از "جهاندار محمود خورشید فش" تا "ز باران و ز تابش آفتاب"
- طاهر عریان:
- مکن کاری که بر پا سنگت آید
- نسیمی کز بن آن کاکل آید
- مو آن رندم که نامم بی قلندر
- غم دوران نسیم جان ما بی
- دلی نازک مثال شیشه ام بی
- عمر خیام:
- هر چند که رنگ و بوی زیباست مرا
- امروز ترا دسترس فردا نیست
- نیکی و بدی که در نهاد بشر است
- بر سینه غم پذیر من رحمت کن
- سازنده کار مرده و زنده تویی
- ناصر خسرو: از "نکوهش مکن چرخ نیلوفری را" تا "میفگن به فردا مر این داوری را"
- خاقانی شروانی: از "هان ای دل عبرت بین از دیده نظر کن هان" تا "پند سر دندانه بشنو ز بن دندان"
- نظامی گنجوی: از "نیم شبی کان ملک نیمروز" تا "خرقه در انداخته یعنی فلک"
- احوال، آثار و جایگاه سخن شناسان:
- رودکی، فرخی سیستانی، فردوسی، طاهر عریان، عمر خیام، ناصر خسرو، خاقانی شروانی، نظامی گنجوی

Reference Material :

منابع چینی

۱. تاریخ ادبیات در ایران (۵-۱)، ذبیح الله صفا، دکتر، انتشارات فردوس، تهران، ۱۳۶۳ش
۲. تاریخ ادبیات ایران، رضا زاده شفق، دکتر، تهران، ۱۳۲۲ش
۳. شعر العجم (۵-۱)، شبلی نعمانی، معارف پریس، اعظم گره، ۱۳۲۵ق
۴. ادب نامه ایران، مرزا مقبول بیگ بدخشانی، یونیورسیتی بک ایجنسی، لاهور، ۱۹۵۸م
۵. دیوان قصاید و غزلیات نظامی گنجوی، نظامی گنجوی، تصحیح سعید نفیسی، کتابفروشی فروغی، تهران، ۱۳۳۸ش
۶. دیوان خاقانی شروانی، خاقانی شروانی، تصحیح علی عبدالرسولی، شرکت چاپخانه سعادت، تهران، ۱۳۱۶ش
۷. احوال و اشعار رودکی، تصحیح سعید نفیسی، کتابخانه ترقی، تهران، ۱۳۰۶ش
۸. دیوان کامل بابا طاهر، وحید دستگردی، مطبعه ارمغان، تهران، ۱۳۱۱ش
۹. رباعیات حکیم خیام نیشابوری، تصحیح محمد علی فروغی، قاسم غنی، انتشارات عارف، ۱۳۴۲ش
۱۰. دیوان حکیم فرخی سیستانی، فرخی سیستانی، تصحیح علی عبدالرسولی، مطبعه مجلس، تهران، ۱۳۱۱ش

BS Persian Fifth Semester

Course Title	:	Persian Literary Criticism -I
Course Code	:	PERS-6124
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

نقد ادبی فارسی - I

Course Objectives:

- اهداف درسی**
- آشنایی با معانی لغوی و اصطلاحی، اهمیت، اهداف و مراحل نقد.
  - تعریف انواع متفرق نقد.
  - درک تعریف و ویژگیهای نقاد.
  - آشنایی با مکاتیب نقد.
  - آشنایی با تاریخچه نقد گری در شبه قاره.
  - آشنایی با احوال، آثار، مرتبه ادبی و دیدگاه نقد گری نقادان مهم شبه قاره.

Course Outcomes:

- نتایج درسی**
- پس از گذراندن درس دانشجو می تواند
  - دیدگاه های متنوع پیرامون پدیده های نقد، نقاد و ادبیات را بسنجد.
  - نقادان نامدار شبه قاره را بشناسد.

Course Description:

- سر فصل**
- پدیده ها:
- تعریف و انواع ادبی
  - تعریف نقد
  - اهمیت، اهداف و مراحل نقد
  - تعریف و ویژگیهای نقاد
  - مکاتیب نقد: نقد اخلاقی، نقد اسطوره ای، نقد تاریخی، نقد تطبیقی، نقد جامعه شناسی، نقد روانشناسی، نقد شرح حالی، نقد متون.
  - پیشینه نقد گری در شبه قاره
  - احوال، آثار، مرتبه ادبی و دیدگاه نقد گری نقادان مهم شبه قاره:
  - منیر لاهوری
  - سراج الدین علی خان آرزو
  - شبلی نعمانی
  - سید عبدالله

Reference Material :

- منابع جنبی**
۱. نقد ادبی ، عبدالحسین زرین کوب، انتشارات امیر کبیر، تهران، ۱۳۵۴ ش
  ۲. صور خیال در شعر فارسی، محمد رضا شفیعی کدکنی، انتشارات آگاه، تهران، ۱۳۷۸ ش
  ۳. موسیقی شعر، محمد رضا شفیعی کدکنی، انتشارات آگاه، تهران، ۱۳۷۶ ش
  ۴. انواع ادبی، حسین رزمجو، آستان قدس رضوی، مشهد، ۱۳۷۶ ش
  ۵. انواع ادبی، سیروس شمیسا، دانشگاه پیام نور، تهران ۱۳۸۱ ش
  ۶. تنبیه الغافلین، سراج الدین آرزو، تصحیح سید محمد اکرم شاه اکرام، دانشگاه پنجاب، لاهور، ۱۴۰۱ ق
  ۷. داد سخن، سراج الدین آرزو، تصحیح سید محمد اکرم شاه اکرام، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، راولپندی، ۱۹۷۴ م
  ۸. سراج منیر، سراج الدین آرزو، تصحیح سید محمد اکرم شاه اکرام، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، اسلام آباد، ۱۹۷۷ م
  ۹. واژه نامه هنر شاعری، میمنت میر صادقی، مهناز، تهران، ۱۳۷۳ ش
  ۱۰. نقد شعر العجم شبلی نعمانی، شاهد چوهدری، رقیق سیحانی، دانشگاه پیام نور، تهران، ۱۳۸۱ ش
  ۱۱. ادبیات فارسی مین هندوون کا حصہ، سید عبدالله، انجمن ترقی اردو(هند)، دہلی، ۱۹۴۲ م

**BS Persian
Fifth Semester**

Course Title	:	Persian Literary Sources -I
Course Code	:	PERS -6125
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

مرجع شناسی فارسی - I

Course Objectives:

اهداف درسی

- آشنایی با پدیده مرجع شناسی.
- تعریف مراجع مهم فارسی در ایران.

Course Outcomes:

نتایج درسی

- پس از گذراندن درس دانشجو می تواند پدیده مرجع شناسی را بفهمد.
- تاریخچه، اسلوب و ویژگیهای انواع مراجع فارسی در ایران را درک کند.

Course Description:

سر فصل

پدیده ها:

- تعریف مرجع شناسی ادبی
- اهمیت مرجع شناسی در تحقیق
- اهداف مرجع شناسی
- فواید مرجع شناسی
- تاریخچه، اسلوب و ویژگیهای انواع مراجع فارسی در ایران:
- فرهنگ نویسی
- دانشنامه نویسی
- تذکره نویسی
- تاریخ ادبیات نویسی
- تاریخ نویسی
- سفرنامه نویسی
- فهرست نویسی
- کتاب شناسی نگاری
- دستور نویسی فارسی

Reference Material :

منابع جنبی

۱. تاریخ ادبیات در ایران (۵-۱)، دکتر ذبیح الله صفا، انتشارات فردوس، تهران، ۱۳۶۲ ش
۲. ادب نامه ایران، مرزا مقبول بیگ بدخشانی، پرنیورستی بک ایجنسی، لاهور، ۱۹۵۸ م
۳. ایرانی ادب، دکتر ظهورالدین احمد، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، اسلام آباد، ۱۹۹۶ م
۴. تاریخ ادبیات ایران، دکتر رضا زاده شفق، تهران، ۱۳۲۲ ش
۵. فهرستواره کتابهای فارسی (۱۰-۱)، احمد منزوی، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، تهران، ۱۳۴۲ ش
۶. مجله فرهنگ نویسی (دوره اول، شماره اول)، فرهنگستان زبان و ادب فارسی، تهران، ۱۳۸۶ ش
۷. آئین نگارش تاریخ، رشید یاسمی، مؤسسه وعظ و خطابه، تهران، ۱۳۱۶ ش

Chairman
Department of Urdu
& Oriental Languages
University of Sargodha

BS Persian Sixth Semester

Course Title	:	Persian Grammar & Spoken Persian -III
Course Code	:	PERS-6126
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

دستور زبان فارسی و فارسی گفتاری-III

Course Objectives:

اهداف درسی

- آشنایی و کاربرد انواع صفت

- آشنایی و کاربرد انواع حرف

Course Outcomes:

نتایج درسی

بعد از مطالعه این درس دانشجو می تواند

- انواع صفت را درک کند و به گفتاری و نوشتاری به کاربرد

- انواع حرف را درک کند و به گفتاری و نوشتاری به کاربرد

Course Description:

سر فصل

- تعریف و کاربرد انواع صفت

- تعریف و کاربرد انواع حرف

Reference Material :

منابع جنبی

۱- دستور زبان فارسی (۱-۲) ، حسن انوری، حسن احمدی گیوی ، انتشارات فاطمی ، تهران ۱۳۴۱ ش

۲- دستور زبان فارسی ، پرویز نائل خانلری ، انتشارات توس ، تهران ، ۱۳۴۳ ش

۳- دستور زبان فارسی پنج استاد ، عبدالعظیم قریب و دیگران، تهران، ۱۳۵۰ ش

۴- دستور سوئمنده، علی مرزبان راد، تهران، ۱۳۶۸ ش

۵- جدید فارسی گرانمر، محمد نذیر رانجها، لاهور، ۱۹۸۹ م

۶- دستور زبان فارسی، طلعت بصاری ، تهران، ۱۳۳۸ ش

۷- فارسی امروز، خواجه عبدالحمید عرفانی، اردو بازار، لاهور، ۱۹۵۶ م

۸- خود آمو فارسی (۱-۲) ، پروفیسور رازی، اردو بازار، لاهور، (بی تا)

۹- آموزگار فارسی، حضور احمد سلیم، حیدرآباد، ۱۹۴۳ م

۱۰- آموزش زبان فارسی ، دکتر یدالله ثمره، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران ، ۱۳۶۸ ش

Chairman
Department of Urdu
& Oriental Languages
University of Sargodha

**BS Persian
Sixth Semester**

Course Title	:	History of Persian Literature in Iran-II
Course Code	:	PERS-6127
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

تاریخ ادبیات فارسی در ایران-II

Course Objectives:

اهداف درسی

- آشنایی با تاریخ ادبیات فارسی در ایران از ایلخانیان تا دوره اول قاجاریان.
- آشنایی با تحول نظم و نثر فارسی در زمان مزبور.

Course Outcomes:

نتایج درسی

- پس از گذراندن این درس دانشجو می تواند:
- تاریخ ادبیات فارسی در ایران از ایلخانیان تا دوره اول قاجاریان را درک کند.
- تحول نظم و نثر در این زمان بفهمد.

Course Description:

سر فصل

تاریخ ادبیات فارسی در ایران در دوره های زیر:

- ایلخانیان

- تیموریان

- صفویان

- افشاریان

- زندیان

- قاجاریان(دوره اول)

Reference Material :

منابع چینی

۱. تاریخ ادبیات در ایران (۵-۱)، ذبیح الله صفا، انتشارات فردوس، تهران، ۱۳۶۲ ش
۲. ادب نامه ایران، مرزا مقبول بیگ بدخشانی، یونیورسیتی بک ایجنسی، لاهور، ۱۹۵۸ م
۳. ایرانی ادب، ظهیرالدین احمد، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، اسلام آباد، ۱۹۹۶ م
۴. تاریخ ادبیات ایران، رضا زاده شفق، تهران، ۱۳۴۲ ش
۵. شعر العجم (۵-۱)، شبلی نعمانی، معارف پریس، اعظم گره، ۱۳۲۵ ق
۶. تاریخ مختصر ادبیات ایران، جلال الدین همایی، انتشارات نشر هما، تهران، ۱۳۷۴ ش

 Chairman
 Department of Urdu
 & Oriental Languages
 University of Sargodha

BS Persian Sixth Semester

Course Title	:	Classical Persian Prose in Iran-II
Course Code	:	PERS-6128
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

نثر کلاسیک فارسی در ایران- II

Course Objectives:

اهداف درسی

- درک متون نثر کلاسیک فارسی در ایران از ایلخانیان تا دوره اول قاجاریان.
- آشنایی با احوال، آثار و ویژگیهای نثر نگاران بلند آوازه ایران در دوره های مزبور.

Course Outcomes:

نتایج درسی

- پس از گذراندن این درس دانشجو می تواند:
- متون نثر کلاسیک فارسی در ایران از ایلخانیان تا دوره اول قاجاریان را درک کند.
- نثر نگاران برجسته این زمان را بشناسد.
- آثار و جایگاه نثر نگاران مزبور در ادبیات فارسی بسنجد.

Course Description:

سر فصل

درک متون:

- تاریخ جوینی: "ایلچی فرستاد و از جرایم ... به جان او رسانید"
- تاریخ گزیده: "نوح بن منصور بن عبدالملک ... بقلعه ارگ برد."
- طبقات ناصری: "علی شاه بن تکش ... سلطان معز الدین بیوست."
- گلستان سعدی
- یکی از ملوک خراسان ...
- نو امیرزاده در مصر ...
- دزدی به خانه پارسایی ...
- حاتم طایی را گفتند ...
- ناخوش آواز خواندن قرآن ...
- توانگرزاده ای را دیدم بر سر گور پدر ...
- لباب الالباب: "رودکی از نوادر فلکی بوده ... و مولد او رودک سمرقند بود"
- جوامع احکایات و لوامع الروایات: "گویند گشتاسپ پادشاهی بود ... فرستاد و او را استدعائی کرد."
- اخلاق جلالی: "تحقیق خلافت انسان را بدو چیز ... حکمت حاصل است"
- احوال، آثار و جایگاه نثر نگاران:
- سعدی شیرازی
- محمد عوفی
- عطا ملک جوینی
- جلال الدین دوانی
- منهاج سراج جوزجانی
- حمدالله مستوفی قزوینی

Reference Material :

منابع چینی

۱. ادب نامه ایران، مرزا مقبول بیگ بدخشانی، یونیورسیتی بک ایجنسی، لاهور، ۱۹۵۸م
۲. ایرانی ادب، دکتر ظهورالدین احمد، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، اسلام آباد، ۱۹۹۶م
۳. تاریخ ادبیات ایران، دکتر رضا زاده شفق، تهران، ۱۳۳۲ ش
۴. تاریخ ادبیات در ایران (۱-۵)، دکتر ذبیح الله صفا، انتشارات فردوس، تهران، ۱۳۶۳ ش
۵. تاریخ جهانگشای جوینی، عطا ملک جوینی، تصحیح عبدالوهاب قزوینی، سازمان چاپ و انتشارات، تهران، ۱۳۸۴ ش
۶. تاریخ گزیده، حمدالله مستوفی قزوینی، تصحیح عبدالحسین، موسسه انتشارات امیر کبیر، تهران، ۱۳۶۲ ش
۷. طبقات ناصری، منهاج سراج جوزجانی، تصحیح عبدالحی حبیبی، انجمن تاریخ افغانستان، کابل، ۱۳۳۲ ش
۸. لباب الالباب، محمد عوفی، تصحیح ادوارد برون، مطبعه بریل، لیدن، ۱۹۰۶ ش
۹. گزیده سخن پاریسی جوامع احکایات و لوامع الروایات، محمد عوفی، تصحیح محمد تقی بهار، وزارت فرهنگ، تهران، ۱۳۲۴ ش

 Chairman
 Department of Urdu
 & Oriental Languages
 University of Sargodha

BS Persian Sixth Semester

Course Title	:	Classical Persian Poetry in Iran-II
Course Code	:	PERS-6129
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

شعر کلاسیک فارسی در ایران-II

Course Objectives:

اهداف درسی

- درک متون شعر کلاسیک فارسی در ایران از ایلخانیان تا دور اول قاجاریان.
- آشنایی با احوال، آثار و ویژگیهای سخن شناسان بلند آوازه ایران در دوره های مزبور.

Course Outcomes:

نتایج درسی

- پس از گذراندن این درس دانشجو می تواند:
- متون شعر کلاسیک فارسی در ایران از ایلخانیان تا دور اول قاجاریان را درک کند.
- سخن شناسان برجسته این زمان را بشناسد.
- آثار و جایگاه سخن شناسان مزبور در ادبیات فارسی بسنجد.

Course Description:

سر فصل

درک متون:

- عطار: از " ابتدای کار سیم رخ ای عجب " تا " این همه غوغا نبود در جهان "
- رومی: از " بشنو این نی چون حکایت می کند " تا " هر که این آتش ندارد نیست باد "
- حافظ: از " الا یا ایها الساقی ادر کلسا و ناولها " تا " کجا دانند حال ما سبکباران ساحل ها "
- جامی: از " دل فارغ ز درد عشق دل نیست " تا " حدیث بلبل و پروانه گویند "
- صائب: از " یا رب از دل مشرق نور هدایت کن مرا " تا " من که باشم تا کنم تلقین که رحمت کن مرا "
- عبید زاکانی: از " بتی فرخ رخی فرخنده رانی " تا " دو زلفش کاروان مشک تاتار "
- سعدی: از " مشتاقی و صبوری از حد گشت یار " تا " دیگر چه برگ باشد درویش بی نوار "

احوال، آثار و جایگاه سخن شناسان:

- عطار
- رومی
- حافظ
- جامی
- صائب
- عبید زاکانی
- سعدی

Reference Material :

منابع جنبی

- ۱- کلیات سعدی، سعدی شیرازی، تصحیح محمد علی فروغی، انتشارات هرمس، تهران، ۱۳۸۵ش
- ۲- شعر العجم، شبلی نعمانی (۱-۵)، معارف پرین، اعظم گره، ۱۳۲۵ق
- ۳- تاریخ ادبیات در ایران (۱-۵)، ذبیح الله صفا، دکتر، انتشارات فردوس، تهران، ۱۳۶۳ش
- ۴- تاریخ ادبیات ایران، رضا زاده شفق، دکتر، تهران، ۱۳۲۲ش
- ۵- مثنوی معنوی، مولانا محمد بلخی رومی، تصحیح محمد رضائی، محمد رضائی کتابفروشی، تهران، ۱۳۱۹ش
- ۶- ایرانی ادب، احمد، ظهیرالدین (دکتر)، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان اسلام آباد، ۱۹۹۶م
- ۷- تاریخ مختصر ادبیات ایران، همایی، جلال الدین، انتشارات نشر هما، تهران، ۱۳۷۲ ش
- ۸- ادب نامه ایران، مرزا مقبول بیگ بدخسانی، یونیورسیتی بک ایجنسی، لاهور، ۱۹۵۸م
- ۹- زندگی نامه عطار، سعید نفیسی، اقبال، تهران، ۱۳۸۴ش
- ۱۰- منطق الطیر، عطار، گرسین د طاسی، مطبعه خانه پادشاهانه، پاریز، ۱۲۷۳ق
- ۱۱- دیوان حافظ، حافظ شیرازی، تصحیح علی اصغر حکمت، مهدی قدسی، انتشارات اشراقی خیابان جمهوری اسلامی، تهران، (بی تا)
- ۱۲- دیوان صائب، صائب تبریزی، امیری فیروز کوهی، انتشارات انجمن آثار ملی، تهران، ۱۳۴۵ش
- ۱۳- کلیات عبید زاکانی، عبید زاکانی، تصحیح پرویز اتابکی، انتشارات کتابفروشی زوار، تهران، ۱۳۴۲ش

BS Persian Sixth Semester

Course Title	:	Persian Literary Criticism - II
Course Code	:	PERS -6130
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

نقد ادبی فارسی - II

Course Objectives:

اهداف درسی

- آشنایی با سبک های نثر و نظم.
- آشنایی با پدیده های مربوط به شعر سنتی و شعر نو.
- آشنایی با احوال، آثار، مرتبه ادبی و دیدگاه نقد گری نقادان مهم ایران.

Course Outcomes:

نتایج درسی

- پس از گذراندن درس دانشجو می تواند
- دیدگاه های متنوع پیرامون سبک نثر و نظم و پدیده های مربوط به شعر را بسنجد.
- نقادان نامدار ایران را بشناسد.

Course Description:

سر فصل

پدیده ها:

- سبک های نثر: نثر ساده، نثر مصنوع، نثر شکسته.
- سبک های شعر: خراسانی، عراقی، وقوع، واسوخت، هندی، بازگشت ادبی، شعر مشروطیت، شعر نو
- مطالعه شعر و اجزاء و عناصر تشکیلی شعر: مفهوم لغوی و اصطلاحی شعر از دیدگاه استادان بلاغی مسلمان و مستشرقین.

. معانی و مضمون عاطفه و انواع آن

. صور خیال و عناصر مربوطه

. زبان و عناصر مربوطه

. موسیقی و آهنگ و انواع آن

. صورت و هیت شعر

. پیوندی بین صورت و معنی

احوال، آثار، مرتبه ادبی و دیدگاه نقد گری نقادان مهم ایران:

. نصیر الدین طوسی

. ذبیح الله صفا

. محمد رضا شفیعی کدکنی

. محمد حقوقی

Reference Material :

منابع چینی

۱. نقد ادبی ، عبدالحسین زرین کوب، انتشارات امیر کبیر، تهران، ۱۳۵۴ ش
۲. صور خیال در شعر فارسی، محمد رضا شفیعی کدکنی، انتشارات آگاه، تهران، ۱۳۷۸ ش
۳. موسیقی شعر، محمد رضا شفیعی کدکنی، انتشارات آگاه، تهران، ۱۳۷۶ ش
۴. انواع ادبی، حسین رزمجو، آستان قدس رضوی، مشهد، ۱۳۷۶ ش
۵. انواع ادبی، سیروس شمیسا، دانشگاه پیام نور، تهران ۱۳۸۱ ش
۶. واژه نامه هنر شاعری، میمنت میر صادقی، مهناز، تهران، ۱۳۷۲ ش

Chairman
Department of Urdu
& Oriental Languages
University of Sargodha

BS Persian Sixth Semester

Course Title : History of Persian Literature in Sub-Continent
Course Code : PERS-6131
Credit Hours : 3(3-0)
Total Marks : 100

تاریخ ادبیات فارسی در شبه قاره

Course Objectives:

اهداف درسی

- آشنایی با تاریخ ادبیات فارسی در شبه قاره.
- آشنایی با تحول نظم و نثر فارسی در شبه قاره.

Course Outcomes:

نتایج درسی

- پس از گذراندن این درس دانشجو می تواند:
- تاریخ ادبیات فارسی در شبه قاره را درک کند.
- تحول نظم و نثر در این زمان بفهمد.

Course Description:

سر فصل

تاریخ ادبیات فارسی در شبه قاره در دوره های زیر:

- غزنویان
- سلاطین دهلی
- تیموریان
- انگلیسها

Reference Material :

منابع چینی

۱. تاریخ ادبیات در ایران (۵-۱)، دکتر ذبیح الله صفا، انتشارات فردوس، تهران، ۱۳۶۲ ش
۲. ادب نامه ایران، مرزا مقبول بیگ بدخشانی، بوتپورستی بک ایجنسی، لاهور، ۱۹۵۸ م
۳. ایرانی ادب، دکتر ظهورالدین احمد، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، اسلام آباد، ۱۹۹۶ م
۴. تاریخ ادبیات ایران، دکتر رضا زاده شفق، تهران، ۱۳۴۲ ش
۵. ادبیات فارسی مین هندوون کا حصه، سید عبدالله، انجمن ترقی اردو (خند)، دهلی، ۱۹۴۲ م
۶. شاعر المعجم (۵-۱)، شبلی نعمانی، معارف پریس، اعظم گره، ۱۳۲۵ ق

Chairman
 Department of Urdu
 & Oriental Languages
 University of Sargodha

BS Persian Seventh Semester

Course Title	:	Persian Grammar & Spoken Persian -IV
Course Code	:	PERS-6132
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

دستور زبان فارسی و فارسی گفتاری-IV

Course Objectives:

اهداف درسی

- آشنایی و کاربرد انواع قید
- آشنایی و کاربرد انواع شبه جمله
- آشنایی و کاربرد انواع وندها

Course Outcomes:

نتایج درسی

- بعد از مطالعه این درس دانشجو می تواند
- انواع قید را درک کند به گفتاری و نوشتاری به کاربرد
- انواع شبه جمله را درک کند به گفتاری و نوشتاری به کاربرد
- انواع وندها را درک کند به گفتاری و نوشتاری به کاربرد

Course Description:

سر فصل

- معرفی و کاربرد انواع صفت
- معرفی و کاربرد انواع حرف
- معرفی و کاربرد انواع وندها

Reference Material :

منابع جنبی

- ۱- دستور زبان فارسی (۱.۲)، دکتر حسن انوری، دکتر حسن احمدی گیوی، انتشارات فاطمی، تهران ۱۳۴۱ ش
- ۲- دستور زبان فارسی، دکتر پرویز نائل خانلری، انتشارات توس، تهران، ۱۳۴۳ ش
- ۳- دستور زبان فارسی پنج استاد، عبدالعظیم قریب و دیگران، تهران، ۱۳۵۰ ش
- ۴- دستور سوئمنده، دکتر علی مرزبان راد، تهران، ۱۳۶۸ ش
- ۵- جنید فارسی گرانمر، محمد نذیر رانجه، لاهور، ۱۹۸۹ م
- ۶- دستور زبان فارسی، دکتر طلعت بصری، تهران، ۱۳۳۸ ش
- ۷- فارسی امروز، خواجه عبدالحمید عرفانی، اردو بازار، لاهور، ۱۹۵۶ م
- ۸- خود آمو فارسی (۱.۲)، پروفیسور رازی، اردو بازار، لاهور، (بی تا)
- ۹- آموزگار فارسی، حضور احمد سلیم، حیدرآباد، ۱۹۴۳ م
- ۱۰- آموزش زبان فارسی، دکتر بدالله ثمره، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران، ۱۳۶۸ ش

Chairman
Department of Urdu
& Oriental Languages
University of Sargodha

BS Persian Seventh Semester

Course Title	:	Classical Persian Prose in Sub-Continent
Course Code	:	PERS-6133
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

نثر کلاسیک فارسی در شبه قاره

Course Objectives:

اهداف درسی

- درک متون نثر کلاسیک فارسی در شبه قاره از دوره غزنویان تا انگلیسیها.
- آشنایی با احوال، آثار و ویژگیهای نثر نگاران بلند آوازه شبه قاره در دوره های مزبور.

Course Outcomes:

نتایج درسی

- پس از گذراندن این درس دانشجو می تواند:
- متون نثر کلاسیک فارسی در شبه قاره از دوره غزنویان تا انگلیسیها را درک کند.
- نثر نگاران برجسته این زمان را بشناسد.
- آثار و جایگاه نثر نگاران مزبور در ادبیات فارسی بسنجد.

Course Description:

سر فصل

- درک متون:
- رقعات عالمگیری: "فرزند عالی جاه ... بد عملی تا کی گوارا توان کرد"
  - تویزک جهانگیری: "پدرم را تا بیست و هشت سالگی ... جویای فرزند بودند"
  - تاریخ فرشته: "اما اگر من این کار بکنم ... بر همان می دادند"
  - اکبر نامه: "در واقعات بابری ... جای حیرت بود"
  - تاریخ فیروزشاهی: "نقل است خدمت ... رعیت بسیار کردی"
  - طبقات ناصری: "مہتر یوسف (ع) پیامبر ... اعلم بالصواب"
  - سفینة الاولیاء: "لاهور شیرینست معظم و متبرک ... نیز در آن محله حفاظ بسیار اند"
  - سکینه الاولیاء: "من چه دانم که شیخ بزیا الدین زکریا مولتانی ... خاموشند و هیچ نجوشند"
  - اخبار الاخیار فی اسرار الایران: "زمان سلطنت سکندر زمان صلاح و تقوی ... این دیار اختیار نمودند"
  - انیس الارواح: "بر لفظ مبارک راند که مومن ... بهشت باشد"
  - فواید الفواد: "فرمود که متقی آنست که به لوثی ملوث نشده باشد ... از آن تری که نه گسسته باشد"
  - احوال، آثار و جایگاه نثر نگاران:
  - قاسم هندوشاه
  - ابوالفضل علامی
  - حسن سجزی
  - نورالدین محمد جهانگیر
  - منہاج سراج جوزجانی
  - خواجه عثمان هارونی
  - داراشکوه قادری

Reference Material :

منابع چندی

۱. ادب نامه ایران، مرزا مقبول بیگ بدخشانی، یونیورسٹی بک ایجنسی، لاهور، ۱۹۵۸م
۲. ایرانی ادب، دکتر ظہورالدین احمد، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، اسلام آباد، ۱۹۹۶م
۳. تاریخ ادبیات ایران، دکتر رضا زاده شفق، تیران، ۱۳۴۲ ش
۴. تاریخ ادبیات در ایران (۱.۵)، دکتر ذبیح الله صفا، انتشارات فردوس، تیران، ۱۳۶۳ ش
۵. تاریخ جهانگشای جوینی، عطا ملک جوینی، تصحیح عبدالوہاب قزوینی، سازمان چاپ و انتشارات، تیران، ۱۳۸۴ ش
۶. تاریخ گزیده، حمدالله مستوفی قزوینی، تصحیح عبدالحمین، موسسه انتشارات امیر کبیر، تیران، ۱۳۶۲ ش
۷. طبقات ناصری، منہاج سراج جوزجانی، تصحیح عبدالحی حبیبی، انجمن تاریخ افغانستان، کابل، ۱۳۴۲ ش

 Chairman
 Department of Urdu
 & Oriental Languages
 University of Sargodha

BS Persian Seventh Semester

Course Title : Classical Persian Poetry in Sub-Continent
 Course Code : PERS-6134
 Credit Hours : 3(3-0)
 Total Marks : 100

شعر کلاسیک فارسی در شبه قاره

Course Objectives:

اهداف درسی

. درک متون شعر کلاسیک فارسی در شبه قاره از دوره غزنویان تا انگلیسیها.
 . آشنایی با احوال، آثار و ویژگیهای سخن شناسان بلند آوازه شبه قاره در دوره های مزبور.

Course Outcomes:

نتایج درسی

پس از گذراندن این درس دانشجو می تواند:
 . متون شعر کلاسیک فارسی در شبه قاره از دوره غزنویان تا انگلیسیها را درک کند.
 . سخن شناسان برجسته این زمان را بشناسد.
 . آثار و جایگاه سخن شناسان مزبور در ادبیات فارسی بسنجد.

Course Description:

سر فصل

امیر خسرو: از "خبرم رسید امشب که نگار خواهی آمد" تا "چه شود اگر بنین سان دو سه بار خواهی آمد"
 حسن سجزی: از "مرا از زلف تو مویی بننده است" تا "از ایشان طاق ابرویی بننده است"
 غالب: از "حق جلوه گر ز طرز بیان محمد است" تا "که آن ذات پاک سرتبه دان محمد است"
 بیدل: از "در محفل ما ومنم، محو صغیر هر صدا" تا "کز شور نظم افکنده ام در گوشپای کر صدا"
 مسعود سعد سلمان: از "تا کی دل خسته در گمان بندم" تا "در قوت خاطر جوان بندم"

- احوال، آثار و جایگاه سخن شناسان:
- امیر خسرو
- حسن سجزی
- غالب
- بیدل
- مسعود سعد سلمان

Reference Material :

منابع جنبی

۱. تحول شعر فارسی، زین العابدین موتمن، چاپ شرق تهران، ۱۳۳۹ش
۲. شعر العجم، شبلی نعمانی (۱-۵)، معارف پریس، اعظم گره، ۱۳۲۵ق
۳. تاریخ ادبیات در ایران (۱-۵)، ذبیح الله صفا، دکتر، انتشارات فردوس، تهران، ۱۳۶۲ش
۴. تاریخ ادبیات ایران، رضا زاده شفق، دکتر، تهران، ۱۳۲۲ش
۵. ایرانی ادب، احمد، ظهورالدین، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، اسلام آباد، ۱۹۹۶م
۶. تاریخ مختصر ادبیات ایران، همایی، جلال الدین، انتشارات نشر هما، تهران، ۱۳۷۳ش
۷. ادب نامه ایران، مرزا مقبول بیگ بدخشانی، یونیورسیتی بک ایجنسی، لاهور، ۱۹۵۸م

 Chairman
 Department of Urdu
 & Oriental Languages
 University of Sargodha

BS Persian Seventh Semester

Course Title	: History of Persian Literature in Iran-III
Course Code	: PERS-6135
Credit Hours	: 3(3-0)
Total Marks	: 100

تاریخ ادبیات فارسی در ایران- III

Course Objectives:

اهداف درسی
 - آشنایی با تاریخ ادبیات معاصر فارسی در ایران از قاجاریان (دوره دوم) تا انقلاب اسلامی ایران.
 - آشنایی با تحول نظم و نثر معاصر فارسی.

Course Outcomes:

نتایج درسی
 پس از گذراندن این درس دانشجو می تواند:
 - تاریخ ادبیات فارسی در ایران از قاجاریان (دوره دوم) تا انقلاب اسلامی ایران را درک کند.
 - تحول نظم و نثر معاصر فارسی بفهمد.

Course Description:

سر فصل
 تاریخ ادبیات فارسی در ایران در دوره های زیر:
 - قاجاریان (دوره دوم)
 - پهلوی
 - انقلاب اسلامی

Reference Material :

منابع چندی
 ۱. تاریخ ادبیات در ایران (۵-۱)، دکتر ذبیح الله صفا، انتشارات فردوس، تهران، ۱۳۶۲ ش
 ۲. ادب نامه ایران، مرزا مقبول بیگ بدخستانی، یونیورسیتی بک ایجنسی، لاهور، ۱۹۵۸ م
 ۳. ایرانی ادب، دکتر ظهورالدین احمد، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، اسلام آباد، ۱۹۹۶ م
 ۴. تاریخ ادبیات ایران، دکتر رضا زاده شفق، تهران، ۱۳۴۲ ش
 ۵. تحول شعر فارسی، زین العابدین موثمن، چاپ شرق تهران، ۱۳۳۹ ش

Chairman
 Department of Urdu
 & Oriental Languages
 University of Sargodha

BS Persian Seventh Semester

Course Title	:	Iqbal Studies
Course Code	:	PERS-6136
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

اقبال شناسی

Course Objectives:

اهداف درسی

- آشنایی با زندگی نامہ و آثار علامہ اقبال لاہوری
- درک متون شعر فارسی علامہ اقبال لاہوری
- کسب فہم فن شعر سرای و افکار علامہ اقبال لاہوری

Course Outcomes:

نتایج درسی

- بعد از خواندن درس های اقبال شناسی از دانشجویان انتظار می رود که آشنا باشند با
- زندگی نامہ و آثار اقبال لاہوری
- درک متون فارسی اقبال لاہوری
- فن شعر سرای و افکار اقبال لاہوری

Course Description:

سر فصل

- زندگی نامہ و آثار اقبال لاہوری
- درک متون:
- اسرار خودی: از "بیکت هستی ز آثار خودی است" تا "تا بیارد صبح فردائی بدست"
- از "زندگی را بقا از مدعاست" تا "بست صورت لنت دیدار ما"
- رموز بیخودی: از "فرد را ربط جماعت رحمت است" تا "بر ره اسلاف پویا می شود"
- از "انچنان قطع اخوت کرده اند" تا "در گل ما دانه پیکار کشت"
- پیام مشق: از "رخت به کاشمر گشا کوه و تل و دمن نگر" تا "چشم بروی او گشا باز بخویشتن نگر"
- از "طارق چو بر کنارہ اندلس سفینہ سوخت" تا "هر ملک ملک ماست کہ ملک خدای ماست"
- زبور عجم: از "چون چراغ لاله سوزم در خیابان شما" تا "آتشی در سینہ دارم از نیاکان شما"
- جاوید نامہ: از "ابن سخن آراستن بیحاصل است" تا "تا ز اندام تو آید بوی جان"
- پس چه باید کرد: از "می کند بند غلامان سخت تر" تا "تا کند ضرب تو دریا را دونیم"
- پدیده ها:
- فلسفہ خودی
- فلسفہ بیخودی
- اقبال لاہوری و قرآن
- اقبال لاہوری و عشق رسول ﷺ
- اقبال لاہوری و نسل نو
- اقبال لاہوری و جلال الدین رومی
- اقبال لاہوری و احیای دین

Reference Material :

منابع جنبی

۱. اقبال کامل، عبدالسلام ندوی، اعظم گرد، ۱۹۶۲م
۲. روح اقبال، یوسف حسین خان، حیدرآباد دکن، ۱۹۲۱م
۳. فکر اقبال، خلیفہ عبدالحکیم، بزم اقبال لاہور، ۱۹۸۲م
۴. اقبال کی فارسی شاعری کا تنقیدی جائزہ، عبدالشکور احسن، اقبال اکادمی پاکستان، لاہور، ۱۹۷۷م
۵. اقبال در راه مولوی، سید محمد اکرم اکرام، اقبال اکادمی پاکستان، لاہور، ۱۹۸۲م
۶. زندہ رود، جاوید اقبال، شیخ غلام علی ایند سنز، لاہور، ۱۹۸۱م
۷. اقبال اور عالمی ادب، عبدالمغنی، اقبال اکادمی پاکستان، لاہور، ۱۹۹۰م
۸. عروج اقبال، افتخار احمد صدیقی، بزم اقبال لاہور، ۱۹۸۷م
۹. اقبال اور قرآن، غلام مصطفی خان، ادارہ ثقافت اسلامیہ، لاہور، ۱۹۷۷م
۱۰. اقبال ایرانیوں کی نظر میں، خواجہ عبدالحمید عرفانی، اقبال اکادمی، کراچی، ۱۹۵۷م

 Chairman
 Department of Urdu
 & Oriental Languages
 University of Sargodha

BS Persian Seventh Semester

Course Title	:	Persian Manuscript Studies
Course Code	:	PERS-6137
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

نسخه شناسی فارسی

Course Objectives:

اهداف درسی

- آموزش روش مطالعه نسخه های خطی، روش تدوین و تصحیح نسخه خطی.
- آشنایی با نسخ خطی و امور مربوطه.
- آشنایی با خط های مختلف در نسخه های خطی قدیمی.
- آموزش نسخه جوینی و نسخه شناسی.
- آشنایی با فهرستها و فهرستواره ها و چگونگی استفاده از آن.

Course Outcomes:

نتایج درسی

- بعد از فراگرفتن درس از دانشجو انتظار می رود که آشنا بشود از کل امور مربوط به
- نسخه جوینی
- نسخه یابی
- نسخه خوانی
- نسخه بنجی

Course Description:

سر فصل

- بررسی نگارش نسخه های خطی دوره به دوره
- بررسی انواع نسخه های خطی
- بررسی نسخه های خطی از دیدگاه نقد و تصحیح متون
- نسخه اسای
- ارزش نسخه های خطی از دیدگاه فن و استعداد
- علائمها، نشانه ها و نقطه گذاری در نسخه های خطی
- اصطلاحات نسخه شناسی
- کاغذ و انواع و ویژگی های او
- جلد و انواع نسخه های خطی
- ترقیمه، ظہر، بیت و بیت نویسی، هامش، رکاب
- اهمیت خط در نسخه شناسی
- خط کوفی، نسخ، نستعلیق، تعلیق، شکسته
- اوصاف خط
- سه ادوار ویژه خط نسخه های خطی فارسی
- مرحله های نسخه شناسی
- نقش نسخه شناسی در تصحیح متون
- نسخه شناسی توصیفی، تاریخی و تطبیقی
- نسخه جوینی و نسخه یابی
- بررسی نقش مراکز مهم در جستجوی نسخه های خطی
- انتقال جا به جای نسخه های خطی
- تجارت و انهدام نسخه های خطی
- بررسی فهرستهای مهم نسخه های خطی

Reference Material :

منابع چینی

۱. نقد و تصحیح متون، نجیب مائل هروی، انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۶۹ش
۲. دانشنامه اصطلاحات ادبی (۱-۲)، به سرپرستی، حسن انوشه، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۴۶ش
۳. دایرة المعارف کتابداری و اطلاع رسانی، (ج.۱)، سرپرست عباس حری، تهران، ۱۳۸۱ش
۴. اصول تحقیق و ترتیب متن، تنویر احمد علوی، لاهور، ۲۰۰۳م
۵. متنی تنقید، خلیق انجم، دهلی، ۱۹۶۴م

 Chairman
 Department of Urdu
 & Oriental Languages
 University of Sardarshah

**BS Persian
Seventh Semester**

Course Title	:	Mysticism and Mystical Literature
Course Code	:	PERS-0138
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

ادبیات عرفان و تصوف

Course Objectives:

اهداف درسی

- آشنایی با پدیده تصوف و عرفان
- آشنایی با طریقه و سلسله های تصوف اسلامی
- معرفی عارفان بزرگ شبه قاره و ایران
- درک متون نثر و نظم عرفانی شبه قاره و ایران

Course Outcomes:

نتایج درسی

- بعد از گذراندن درس دانشجو می تواند
- پدیده تصوف و عرفان را بفهمد.
- طریقه و سلسله های تصوف اسلامی را بشناسد.
- عارفان برجسته شبه قاره و ایران را بشناسد.
- متون نثر و نظم عرفانی شبه قاره و ایران را درک کند.

Course Description:

سر فصل

- تعریف عرفان و تصوف اسلامی
- طریقه و سلسله های نامدار تصوف اسلامی (به اختصار)
- معرفی تاریخ تصوف اسلامی
- معرفی عارفان بزرگ شبه قاره و ایران با ذکر نمونه های زیر:
- نثر عرفانی:
- کشف المحجوب علی بن عثمان هجویری غزنوی، اسرار التوحید محمد بن منور، تذکره الاولیا عطار نیشاپوری. نجات الانس جامی،
- فوائد الفواد حسن سجزی دهلوی
- شعر عرفانی:
- حدیقه الحقیقه سنایی، منطق الطیر عطار نیشاپوری، مثنوی معنوی مولانا روم، گلشن راز شبستری، مثنوی گل و بلبل شیخ یوعلی قلندر.

Reference Material :

منابع جنبی

۱. تاریخ تصوف در اسلام، قاسم غنی، تهران، ۱۳۳۰ش
۲. مبانی عرفان و تصوف، دکتر قاسم انصاری، کتابخانه طیبوری، تهران، ۱۳۴۱ش
۳. فرهنگ لغات و اصطلاحات و تعبیرات عرفانی، سید جعفر سجادی، تهران، ۱۳۵۳ش
۴. سرچشمه تصوف در اسلام، سعید نفیسی، تهران، ۱۳۳۶ش
۵. سلسله های صوفیه ایران، نورالدین مدرس چهاردهی، تهران، ۱۳۳۰ش
۶. طبقات الصوفیه، خواجه عبدالله انصاری، سرور مولایی، تهران، ۱۳۳۶ش
۷. تاریخ ادبیات مسلمانان پاک و هند (۳-۵)، به مدیریت محمد باقر، وحید میرزا، دانشگاه پنجاب، لاهور، ۱۹۶۱م

 Chairman
 Department of Urdu
 & Oriental Languages
 University of Sargodha

BS Persian Seventh Semester

Course Title : Comparative Studies of Persian, Urdu and Punjabi
Course Code : PERS-6139
Credit Hours : 3(3-0)
Total Marks : 100

بررسی تطبیقی فارسی، اردو و پنجابی

Course Objectives:

اهداف درسی

- مطالعه مشترکات و شناختن تفاوت‌های لغوی، اصطلاحی و معنوی بین سه زبان فارسی، اردو و پنجابی.
- آشنایی با کلمات مشترک و معنای مشترک و همچنین کلمات مشترک و معنای متفاوت.
- مطالعه محاوره، امثال، ترکیبات و اصطلاحات مشترک.
- مطالعه امثال و محاورات هم معنی.

Course Outcomes:

نتایج درسی

- پس از تکمیل درس دانشجو می‌تواند اساس ربط بین زبانهای فارسی، اردو و پنجابی بفهمد.

Course Description:

سر فصل

بررسی پدیده‌ها:

- لغات مشترک زبانهای فارسی، اردو و پنجابی
- مرکبات زبانهای فارسی، اردو و پنجابی
- تلمیح، تشبیه و استعاره های مشترک زبانهای فارسی، اردو و پنجابی
- میحث مشترک زبانهای فارسی، اردو و پنجابی در شعر و نثر
- اصناف نظم و نثر زبانهای فارسی، اردو و پنجابی
- نقش شعرای مهم فارسی به شعرای زبان اردو و پنجابی
- ترجمه های باهم زبانی های فارسی، اردو و پنجابی

Reference Material :

منابع جنبی

- ۱- تاثیر زبان فارسی به زبان اردو، دکتر محمد صدیق شبلی، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، اسلام آباد، ۱۳۷۰ش
- ۲- پس پرده گریا، خواجه حمید یزدانی، لاهور، ۱۹۹۲م
- ۳- نئی ایرانی کهنیان، دکتر معین نظامی، لاهور، ۱۹۹۶م
- ۴- اردو زبان کی قدیم تاریخ، عین الحق فرید کوتی، لامور، ۱۹۷۹م
- ۵- پیر وارث شاه، (مرتبہ) محمد بٹزر، پاکستان پنجابی بورڈ، لاهور، ۱۹۸۸م
- ۶- مثنوی سولانا رومی، جلال الدین رومی، مترجم قاضی سجاد حسین، لاهور، ۱۹۷۴م
- ۷- بول سے بول، غلام یعقوب انور، پاکستان پنجابی بورڈ، لاهور، ۱۹۸۱م
- ۸- رنگ سنگ، اسلم رانا، عزیز پبلشرز، لاهور، ۱۹۹۱م
- ۹- ویروے، سید اختر جعفری، لاهور، ۱۹۸۷م
- ۱۰- پنجابی ادب دی کہانی، عبدالغفور قریشی، اکادمی ادبیات پاکستان، اسلام آباد، ۱۹۸۷م

Chairman
Department of Urdu
& Oriental Languages
University of Sargodha

BS Persian Eighth Semester

Course Title	:	Creative Writing
Course Code	:	PERS-6140
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

انشاء

Course Objectives:

اهداف درسی

- درک صحت تحریر
- کسب مهارت و تسلط علامت گذاری
- کسب مهارت و تسلط در نگارش انواع نوشته ها

Course Outcomes:

نتایج درسی

- پس از تکمیل درس دانشجو می تواند تسلط بالای بدست بیاورد بر
- صحت تحریر
- علامت گذاری
- نگارش انشاء

Course Description:

سر فصل

- مشخصات صحت تحریر
- کاربرد علامت گذاری
- نگارش مقالات چند بندی در موضوعات مختلف
- نگارش خلاصه نویسی
- نگارش درخواست در موضوعات مختلف
- نگارش نامه در موضوعات مختلف

Reference Material :

منابع چنبی

۱. غلط ننویسیم (۱-۲)، فریدون- کار، مؤسسه مطبوعاتی شرقی، تهران، ۱۳۳۳ش
۲. غلط ننویسیم: فرهنگ دشواریهای زبان فارسی، ابوالحسن نجفی، مرکز نشر دانشگاهی، تهران، ۱۳۴۱ش
۳. فن نگارش یا راهنمای انشاء، محمد جعفر محبوب، علی اکبر فرزام پور، بنگاه مطبوعاتی صفی علیشاه، تهران، ۱۳۳۳ش
۴. آیین نگارش، حسین سمیعی، وزارت فرهنگ، تهران، ۱۳۱۹ش
۵. از فن نگارش تا هنر نویسندگی، حسن احمدی گیوی، سخن، تهران، ۱۳۴۳ش
۶. زبان و نگارش فارسی، احمدی گیوی، اسماعیل حاکمی، یدالله شکری، طباطبایی اردکانی، سمت، تهران، ۱۳۴۲ش
۷. زمینه بحث درباره آیین نگارش، محمد جواد شریعت، انتشارات دانشگاه اصفهان، اصفهان، ۱۳۳۸ش

Chairman
Department of Urdu
& Oriental Languages
University of Sargodha

BS Persian Eighth Semester

Course Title	:	Modern Persian Texts
Course Code	:	PERS-6141
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

متون معاصر فارسی

اهداف درسی
درک متون نثر و نظم معاصر فارسی در ایران از قاجاریان (دوره دوم) تا انقلاب اسلامی ایران.
آشنایی با احوال، آثار و ویژگیهای نثر نگاران و سخن شناسان بلند آوازه ایران در دوره های مزبور.

نتایج درسی
پس از گذراندن این درس دانشجو می تواند:
- متون نثر معاصر فارسی در ایران از قاجاریان (دوره دوم) تا انقلاب اسلامی ایران را درک کند.
- نثر نگاران و سخن شناسان برجسته این زمان را بشناسد.
- جایگاه نثر نگاران و سخن شناسان مزبور در ادبیات فارسی بسنجد.

سر فصل
Course Description:

درک متون (نثر):
- جلال آل احمد (سنگی بر گور): از "ما آنچه نداریم" تا "خانه بد جوری خالی است"
- صادق هدایت (داود کوژ پشت): از "نه نه هرگز دنبال من" تا "او را مضحک کرده بود"
- محمد حجازی (مجلس عیادت): از "برای آنکه از" تا "متوجه کار خود شدند"
- سید محمد علی جمالزاده (ثواب یا گناه): از "حبیبی سلطان که سالیهای دراز" تا "صدای مرمزش بلند شده بود."
درک متون (نظم):
- ملک الشعرای بهار: از "همیشه لطف خدا باد یار پاکستان" تا "جناح رهبر والا تبار پاکستان"
- نیما یوشیج: از "می تراود مهتاب" تا "بر سرم می شکند"
- مهدی اخوان ثالث: از "سلامت را نمی خواهند پاسخ گفت" تا "دمت گرم و سرت خوش باد!"
- فروغ فرخزاد: از "از پیش من برو که دل آزارم" تا "تو آفتاب روشن امیدی"
- پروین اعتصامی (اشک بیتی): از "روزی گذشت پادشاهی از گذرگهی" تا "کو آنچنان کسی که نرنجد ز حرف راست"
- احمد شاملو: از "موضوع شعر شاعر پیشین" تا "مستانه در زمین خدا نعره می زدند!"
احوال، آثار و جایگاه نثر نگاران:
- جلال آل احمد، صادق هدایت، محمد حجازی، محمد علی جمالزاده
احوال، آثار و جایگاه سخن شناسان:
- ملک الشعرای بهار، نیما یوشیج، مهدی اخوان ثالث، فروغ فرخزاد، پروین اعتصامی، احمد شاملو

منابع جنبی
Reference Material :

۱. دیداری با اهل قلم (۱-۲)، دکتر غلامحسین یوسفی، انتشارات دانشگاه فردوسی، ۱۳۵۵ش
۲. دیوان پروین اعتصامی، پروین اعتصامی، به کوشش شهرام رجب زاده، انتشارات قدیانی، تهران، ۱۳۴۳ش
۳. دیوان عارف قزوینی، عارف قزوینی، به کوشش مهدی نور محمدی، انتشارات سنائی، تهران، ۱۳۸۰ش
۴. مجموعه کامل اشعار نیما یوشیج، نیما یوشیج، به کوشش سیروس طاهباز، انتشارات نگاه، تهران، ۱۳۴۳ش
۵. دیوان خلیل الله خلیلی، خلیل الله خلیلی، با مقدمه، دکتر محمد سرور مولایی، انتشارات عرفان، تهران، ۱۳۴۸ش
۶. تاریخ تحلیلی شعر نو (۱-۲)، شمس لنگرودی، محمد تقی جواهری گیلانی، انتشارات مرکز، تهران، ۱۳۴۸ش
۷. از صبا تا نیما (۱-۲)، یحیی آریین پور، انتشارات زوار، تهران، ۱۳۴۶ش
۸. از نیما تا روزگار ما، یحیی آریین پور، انتشارات زوار، تهران، ۱۳۴۶ش
۹. ادوار شعر فارسی (از مشروطیت تا سقوط سلطنت)، دکتر محمد رضا شفیعی کدکنی، انتشارات طوس، تهران، ۱۳۵۹ش
۱۰. زمستان، مهدی اخوان ثالث، انتشارات مروارید، تهران، ۱۳۴۹ش
۱۱. از این اوستا، مهدی اخوان ثالث، انتشارات مروارید، تهران، ۱۳۴۵ش
۱۲. عطا و لقای نیما یوشیج، مهدی اخوان ثالث، انتشارات زمستان، تهران، ۱۳۴۶ش
۱۳. خانه ام ابری است، دکتر تقی پور نامداریان، انتشارات سروش، تهران، ۱۳۴۴ش
۱۴. دیوان فروغ فرخزاد، فروغ فرخزاد، به کوشش بهروز جلالی، انتشارات مروارید، تهران، ۱۳۴۴ش
۱۵. شعر نو، از آغاز تا امروز (۱-۲)، محمد حقوقی، سازمان کتابهای حبیبی، تهران، ۱۳۵۱ش

BS Persian Eighth Semester

Course Title	:	Persian Research Methodology
Course Code	:	PERS-6142
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

روش تحقیق در ادبیات فارسی

Course Objectives:

- اهداف درسی**
- آموزش معنای لغوی و اصطلاحی روش تحقیق.
  - آموزش انواع پژوهشهای ادبی.
  - درک ضرورت و اهمیت تحقیق.

Course Outcomes:

- نتایج درسی**
- بعد از فراگرفتن درس دانشجو می تواند
  - پدیده روش تحقیق را بشناسد.
  - نحوه تدوین رساله و پایان نامه را درک بکند.

Course Description:

- سر فصل**
- روش تحقیق در ادبیات فارسی
  - تعریف تحقیق
  - مشخصات تحقیق
  - هدف تحقیق
  - فایده تحقیق
  - انواع پژوهشهای ادبی
  - تصحیح متون، اهمیت و ضرورت
  - روش های نسخه برداری
  - نشانه گذاری (ویرگول، گیومه، کاب، پرانتز)
  - پاورقی، حواشی، تعلیقات، حواله و رجوع
  - کتابشناسی، اشاره سازی، فهرست سازی

Reference Material :

- منابع جنبی**
- ۱- مرجع شناسی و روش تحقیق در ادبیات فارسی، دکتر غلام رضا ستوده، تهران، ۱۳۷۵ش
  - ۲- نقد و تصحیح متون، نجیب مایل هروی، انتشارات آستان قدس رضوی، مشهد، ۱۳۶۹ش
  - ۳- فن تحقیق، رشید حسن خان، لاهور، ۲۰۰۳م
  - ۴- تحقیق کا فن، دکتر گیان چند، مؤسسه قومی زبان، اسلام آباد، ۱۹۹۲م

 Chairman
 Department of Urdu
 & Oriental Languages
 University of Sargodha

BS Persian Eighth Semester

Course Title	:	Thesis/History of Persian Language
Course Code	:	PERS-6143
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

تاریخ زبان فارسی

Course Objectives:

اهداف درسی

- آشنایی با تاریخ زبان فارسی دوره به دوره با نظری ب- تاریخ ایران و خط های ایران.

Course Outcomes:

نتایج درسی

- پس از تکمیل درس دانشجو
- با سیر و تحول زبان فارسی آشنا می شود.
- ادوار زبان فارسی، خط زبان فارسی و رابطه آن با تاریخ ایران را می فهمد.

Course Description:

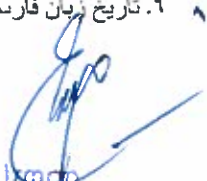
سر فصل

- پدیده ها:
- بخش اول: زبان فارسی در دوره باستان
- فصل اول: زبانهای هند و اروپایی
- فصل دوم: ایران باستان
- فصل سوم: زبانهای ایرانی باستان
- فصل چهارم: خط در دوره باستان
- بخش دوم: زبان فارسی در دوره میانه
- فصل اول: زبانهای ایرانی میانه
- الف) گروه ایرانی میانه شرقی
- ب) گروه ایرانی میانه غربی
- خط در ایران میانه
- بخش سوم: دوره نو
- ایران جدید
- زبانهای ایران جدید

Reference Material :

منابع جنبی

۱. زبانشناسی و زبان فارسی، پرویز ناتل خانلری، تهران، ۱۳۳۸ش
۲. تاریخ ایران باستان، ترجمه روحی ارباب، تهران، ۱۳۳۶ش
۳. تاریخ مردم ایران ایران قبل از اسلام، عبدالحسین زرین کوب، تهران، ۱۳۶۴ش
۴. تاریخ زبان فارسی، پرویز ناتل خانلری، تهران، ۱۳۶۶ش
۵. درباره زبان آسی، محسن ابولقاسمی، تهران، ۱۳۳۸ش
۶. تاریخ زبان فارسی، محسن ابولقاسمی، تهران، ۱۳۴۳ش

 Chairman
 Department of Urdu
 & Oriental Languages
 University of Sargodha

BS Persian Eighth Semester

Course Title	:	Persian Literary Sources -II
Course Code	:	PERS -6144
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

مرجع شناسی فارسی - II

Course Objectives:

اهداف درسی

- آشنایی با مراجع فارسی نگاشته در شبه قاره.
- آشنایی با مراجع مهم فارسی نگاشته مستشرقین.

Course Outcomes:

نتایج درسی

- پس از گذراندن درس دانشجو می تواند
- تاریخچه، اسلوب و ویژگیهای انواع مراجع فارسی نگاشته در شبه قاره را درک کند.
- تاریخچه، اسلوب و ویژگیهای انواع مراجع فارسی نگاشته مستشرقین را بشناسد.

Course Description:

سر فصل

- تاریخچه، اسلوب و ویژگیهای انواع مراجع فارسی نگاشته در شبه قاره:
- فرهنگ نویسی
- دانشنامه نویسی
- تذکره نویسی
- تاریخ ادبیات نویسی
- تاریخ نویسی
- سفرنامه نویسی
- فهرست نویسی
- کتاب شناسی نگاری
- دستور نویسی فارسی
- ملفوظات نویسی
- تاریخچه، اسلوب و ویژگیهای انواع مراجع فارسی نگاشته مستشرقین به زبانهای بیگانه:
- فرهنگ نویسی
- دانشنامه نویسی
- تاریخ ادبیات نویسی
- تاریخ نویسی
- فهرست نویسی
- دستور نویسی فارسی

Reference Material :

منابع چینی

۱. تاریخ ادبیات در ایران (۵-۱)، دکتر ذبیح الله هسفا، انتشارات فردوس، تهران، ۱۳۶۲ش
۲. ادب نامه ایران، مرزا مقبول بیگ بدخشانی، یونیورسیتی بک ایجنسی، لاهور، ۱۹۵۸م
۳. ایرانی ادب، دکتر ظهیرالدین احمد، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، اسلام آباد، ۱۹۹۶م
۴. تاریخ ادبیات ایران، دکتر رضا زاده شفق، تهران، ۱۳۲۲ش
۵. فهرستوار کتابهای فارسی (۱۰-۱)، احمد منزوی، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، تهران، ۱۳۴۲ش
۶. مجله فرهنگ نویسی (دوره اول، شماره اول)، فرهنگستان زبان و ادب فارسی، تهران، ۱۳۸۶ش
۷. انین نگارش تاریخ، رشید یاسمی، مؤسسه وعظ و خطابه، تهران، ۱۳۱۶ش
۸. تاریخ ادبیات مسلمانان پاک و هند (۵-۳)، به مدیریت محمد باقر، وحید میرزا، دانشگاه پنجاب، لاهور، ۱۹۴۱م
۹. نقد و بررسی کتاب های تاریخ ادبیات فارسی در شبه قاره، محمد شریف، انتشارات دکتر محمود افشار، تهران، ۱۳۹۱ش

Chairman
Department of Urdu
& Oriental Languages
University of Sargodha

BS Persian Eighth Semester

Course Title	:	Persian Research Centers
Course Code	:	PERS-6145
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

مراکز تحقیقات فارسی

Course Objectives:

اهداف درسی

- معرفی عمومی مراکز تحقیقات فارسی.
- آشنایی با حدود کار و روش تحقیق مراکز مذکور.
- آشنایی با مطبوعات مراکز ذکر شده.

Course Outcomes:

نتایج درسی

- پس از تکمیل درس دانشجو می تواند
- با مراکز تحقیقات فارسی آشنا شود.
- حدود کار و روش تحقیق مراکز مذکور را بداند.
- مطبوعات مراکز ذکر شده را درک کند.

Course Description:

سر فصل

- بررسی اجمالی سهم مراکز مهم پژوهش علمی و ادبی فارسی در جهان
- مراکز مهم پژوهشی و ادبی ایران:
- فرهنگستان
- پژوهشگاه علوم انسانی
- لغت نامه
- دایرة المعارف بزرگ اسلامی
- دانشنامه جهان فارسی
- مرکز دانشنامه ادب فارسی
- کتابخانه دهللی جمهوری اسلامی ایران
- مراکز مهم پژوهشی و ادبی شبه قاره:
- مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، اسلام آباد
- مرکز تحقیقات زبان فارسی در هند، دهللی
- اقبال اکادمی، لاهور
- اداره تحقیقات پاکستان، جامعه پنجاب، لاهور
- بانکی پور لائبریری، پتته
- ندوة العلماء
- مراکز مهم پژوهشی و ادبی کشور های دیگر:
- سکول اف اورینتال ایند افریقن سنڈیز، بریتانیہ
- انسائیکلوپدیا آف بریتانیکا
- برتس میوزیم و انڈیا آفس لائبریری، بریتانیہ
- فرهنگستان زبان و ادب فارسی، تاجکستان

Reference Material :

منابع جنبی

- ۱- دانشنامه ادب فارسی، در شبه قاره (ج ۱)، به سرپرستی حسن انوشه، ۱۳۸۰ش
- ۲- دانشنامه ادب فارسی در آسیای میانه، به سرپرستی حسن انوشه، ۱۳۸۰ش
- ۳- دانشنامه ادب فارسی در افغانستان (ج ۳)، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۴۸ش
- ۴- دایرة المعارف کتابداری و اطلاع رسانی (ج ۱)، سرپرست عباس حری، تهران، ۱۳۸۱ش
- ۵- زبان و ادب فارسی در هند، کیومرث امیری، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران، ۱۳۴۲ش
- ۶- دانشنامه زبان و ادب فارسی در شبه قاره (ج ۱)، ابروتونکی، ایوب ماوراء النهری، زیر نظر فرهنگستان زبان و ادب فارسی، تهران، ۱۳۸۲ش

BS Persian Eighth Semester

Course Title	:	Persian Folk Literature
Course Code	:	PERS-6146
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

ادبیات فولکلوری عامیانه فارسی

Course Objectives:

اهداف درسی

- . آشنایی با مطالعه ادبیات فولکلوری
- . آشنایی با روابط ادبیات فولکلوری و فرهنگ مردم مناطق فارسی
- . آشنایی با جایگاه ادبی ادبیات فولکلوری
- . آشنایی با ویژگیهای ادبیات فولکلوری عامیانه فارسی

Course Outcomes:

نتایج درسی

- پس از تکمیل درس دانشجو می تواند
- . ادبیات فولکلوری عامیانه فارسی را درک می کند
- . روابط ادبیات فولکلوری و فرهنگ مردم مناطق فارسی بفهمد.
- . جایگاه ادبی ادبیات فولکلوری بسنجد.
- . ویژگیهای ادبیات فولکلوری عامیانه فارسی بشناسد.

Course Description:

سر فصل

- . تعریف ادبیات فولکلوری عامیانه فارسی
- . تفاوت میان ادبیات فولکلوری عامیانه و ادبیات سنتی
- . روابط ادبیات فولکلوری عامیانه و فرهنگ مردم مناطق فارسی
- . جایگاه ادبی ادبیات فولکلوری عامیانه
- . معرفی، ساخت و ویژگیهای انواع ادبیات فولکلوری عامیانه فارسی:
- . داستان، قصه و حکایت های عامیانه
- . شعر، لالایی، ترانه، سرود، دوبیتی و نوشته های عامیانه
- . گفتار حکیمانه عامیانه
- . ضرب المثل و اصطلاحات عامیانه
- . چیستان های عامیانه

Reference Material :

منابع چینی

۱. ادبیات عامیانه ایران، دکتر محمد جعفر محجوب، به کوشش دکتر حسن ذوالفقاری، انتشارات چشمه، تهران، ۱۳۸۲ش
۲. امثال و حکم، علامه علی اکبر دهخدا (۱-۲)، تهران، ۱۳۶۳ش
۳. افسانه های ایرانی به روایت امروز و دیروز، به اهتمام شین تا که هارا، سید احمد و کیلیان، انتشارات ثالث، تهران، ۱۳۸۱ش
۴. ایران کے عوامی گیت اور عوامی کہانیاں، بٹل حق محمود، سنگ میل، لاہور، ۲۰۰۰م
۵. فرهنگ عامیانه مردم ایران، صادق هدایت، گردآورنده چپانگیر، انتشارات چشمه، تهران، ۱۳۸۱ش
۶. فرهنگ مردم، (فولکلور ایران)، سید علی پیرنیا، انتشارات پارسا، تهران، ۱۳۶۹ش

 Chairman
 Department of Urdu
 & Oriental Languages
 University of Sargodha

۹۲

**BS Persian
Eighth Semester**

Course Title	:	Persian Calligraphy
Course Code	:	PERS-6147
Credit Hours	:	3(3-0)
Total Marks	:	100

خوشنویسی فارسی

Course Objectives:

اهداف درسی

- مطالعه آغاز و ارتقاء خط در جهان و در کشورهای اسلامی
- آشنایی با خط های معروف شرقی بویژه کوفی، ثلث، نسخ، تعلیق، نستعلیق، شکسته
- معرفی خوشنویسان نامی ایران و پاکستان و نمونه های برجسته خوشنویسی
- جایگاه خوشنویسی در ادبیات فارسی
- آموزش خوشنویسی به دانشجو

Course Outcomes:

نتایج درسی

پس از فراگرفتن درس دانشجو خوشنویسی فارسی و تاریخ و لوازم آن را درک می کند

Course Description:

سر فصل

- آغاز و ارتقای خط
- انواع مهم خط: خطاطی کوفی، ثلث، نسخ، تعلیق، نستعلیق، شکسته، دیوانی و هنری
- معرفی خطاطهای مهم: ابن مقله، یاقوت مستعصمی، میر علی تبریزی، عمادالحسینی، عبدالحمید درویش، هاشم بغدادی، حامد الامدی، عزیزالدین وکیلی، غلام حسین میرخانی
- معرفی خطاطهای مهم پاکستانی: تاج الدین زرین رقم، عبدالحمید پروین رقم، حافظ محمد یوسف سدید، صوفی خورشید عالم خورشید رقم، سید انور حسین نفیس رقم، رشید بت، خالد یوسفی، گوهر قلم، محمد علی زاهد، حنیف رامس
- تمرین عملی خطاطی: حروف مفرد، حروف مرکب، واژه ها، جمله ها، آیات و بیت ها

Reference Material :

منابع

۱. اطلس الخط، حبیب الله فضائلی، انتشارات نشریه، آثار ملی اصفهان، ۱۳۹۱ش
۲. اعجاز خطاطی، خورشید عالم گوهر قلم، سنگ میل، لاهور، ۲۰۰۳م
۳. تذکره خطادین، محمد راشد شیخ، اداره علم و فن، کراچی، ۱۹۹۹م
۴. سرگزشت خط نستعلیق، عبدالله چغتایی، دکتر، کتب خانه نورس، لاهور (بی تا)
۵. تعلیم خط، حبیب الله فضائلی، انتشارات سروش، تیران، ۱۹۴۴م
۶. آثار الصنادید، در سید احمد خان، دہلی (بی تا)
۷. مرقع خوش نویسان مختصر تذکره خطاطین هند و ایران، سید احمد رامپوری، دہلی، ۲۰۰۴م
۸. تذکره خوشنویسان، غلام محمد هفت قلمی دہلوی، ایندیا تک سوسائتی، بنگالہ، ۱۹۱۰م

Chairman
Department of Urdu
& Oriental Languages
University of Sargodha